

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de
Omgevingshandhaving – definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering bevat de nodige uitvoeringsbepalingen om het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (KVH) en de wijzigingsbepalingen aan het DABM en de VCRO zoals doorgevoerd door het decreet van 26 april 2024 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023, te implementeren binnen het beleidsdomein Omgeving voor wat betreft milieuhandhaving en handhaving ruimtelijke ordening. In lijn met de nieuwe terminologie en instrumenten uit het KVH en met een omgevingsgerichte aanpak werden de handhavingsbepalingen zoveel als mogelijk gestroomlijnd en opgenomen in één “Omgevingshandhavingsbesluit”.

Om het Omgevingshandhavingsbesluit optimaal leesbaar te houden werden ook een aantal detailregelingen opgenomen in bijlage bij het besluit.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsvelden :

- Omgeving en Natuur
- Justitie en Handhaving

ISE thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

- Strategische doelstelling 6. Omgevingsregelgeving doen naleven
- Operationele doelstelling 1. Versterkte bestuurlijke omgevingshandhaving

Ik werk het regelgevingstraject van het Omgevingshandhavingsbesluit verder af en voorzie dat de handhavers in dienst de nodige opleiding krijgen over het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, de wijzigingen aan het DABM en de VCRO, en het Omgevingshandhavingsbesluit die vanaf 1 april 2026 van toepassing zullen zijn.

ISE Justitie en Handhaving

- Strategische doelstelling 9. Een uniforme Vlaamse Handhaving
- Operationele doelstelling 1. Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving

Ik begeleid in samenspraak met de inhoudelijk bevoegde collega's het regelgevende traject voor de noodzakelijke vervanging of wijziging van de uitvoeringsbesluiten van deze decreten en zal dat ook blijven doen voor de uitvoeringsbesluiten van de navolgende decreten. Voor vier decreten is dit regelgevende traject reeds lopende, voor de vijf andere wordt dit zo snel mogelijk opgestart.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2024/76 van 15 maart 2024.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 19 maart 2024 verkregen.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn voorwaardelijk akkoord gegeven op 22 april 2024.

De Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen en de Milieu – en Natuurraad van Vlaanderen hebben een gezamenlijk advies nr. 2024/014 gegeven op 1 juli 2024.

De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed heeft advies gegeven op 10 juli 2024.

De Vereniging van Vlaamse Provincies heeft een advies gegeven op 1 juli 2024.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft advies gegeven op 3 juli 2024.

Er is op 24 september 2024 advies gevraagd aan de Raad van State. De Raad van State verleende advies nr. 77.080/16 op 25 november 2024.

Voor een bespreking van de adviezen wordt verwezen naar punt 4.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met het decreet van 26 april 2024 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft de implementatie van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (hierna: ID), werd beslist om (onder meer) voor de handhaving van het omgevingsrecht gebruik te maken van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (KVH). Het KVH heeft als doel de Vlaamse handhavingsregels te stroomlijnen, en de informatie-uitwisseling te bevorderen door het digitaliseren van de Vlaamse handhaving.

Dat daaraan nood is, wordt geïllustreerd door de regelgeving die het voorwerp uitmaakt van dit ontwerp. Hoewel het milieurecht en de ruimtelijke ordening al sinds 2014 hetzelfde vergunningenstelsel delen, verliep de handhaving ervan nog altijd volgens strikt gescheiden handhavingsregels, die de afgelopen jaren wel enigszins naar elkaar toe waren gegroeid, maar desalniettemin sterk bleven verschillen.

Door de instap van zowel het DABM als de VCRO in het KVH, en daarbij grotendeels dezelfde optionele figuren te selecteren, werden deze verschillen reeds voor een groot deel weggewerkt. Via de keuze om de uitvoering van KVH in relatie tot DABM en VCRO te regelen in één enkel uitvoeringsbesluit, het Omgevingshandhavingsbesluit genoemd (hierna: ontwerp - OHB), wordt de stroomlijning nog verder uitgediept. Er blijven weliswaar nog enkele verschillen bestaan, verbonden aan de eigenheid en tradities van beide materies, maar deze verschillen blijven tot een minimum beperkt.

Dit voorontwerp van besluit vormt het sluitstuk van de implementatie van het KVH in het beleidsdomein Omgeving voor de handhaving van de regelgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening. De fundamentele keuzes inzake de handhavinginstrumenten en de regeling ervan zitten vervat in het KVH, samengenomen met het Implementatiedecreet en de daarin opgenomen wijzigingen van titel XVI DABM en titel VI VCRO, waarin tevens bepaalde aanvullende opties uit het kaderdecreet gelicht werden. Dit voorontwerp geeft m.a.w. uitvoering aan zowel het kaderdecreet zelf als aan titel XVI DABM en titel VI VCRO, door voor de twee laatstgenoemde decreten volgende aspecten te regelen:

- 1) de aanstelling van de diverse KVH-functiehouders (toezichthouder, toezichthouder met visitatiebevoegdheid, toezichthouder met bevoegdheid tot onmiddellijke inning, toezichthouder met OGP – Hpdk-bevoegdheid, beboetingsinstantie, herstelinstantie, bevoegde personen voor het bekrachtigen van herstelschikkingen), en de afbakening van hun bevoegdheden;
- 2) de opleidingsvereisten voor toezichthouders;
- 3) nadere regels rond technische controles;
- 4) de mogelijkheid voor de lokale besturen om herstelschikkingen af te sluiten;
- 5) de procedure voor het indienen van een handhavingsverzoek;
- 6) de procedure voor het administratief beroep tegen bestuurlijke herstelbeslissingen;
- 7) nadere regels voor het berekenen van bedragen in het kader van herstel bij financieel equivalent;
- 8) de Vlaamse herstelraad;
- 9) nadere regels voor de bewaring en teruggave van meegevoerde zaken;
- 10) de verdeling van opbrengsten uit bestuurlijke vervolging tussen het Vlaamse Gewest en de gemeenten
- 11) nadere regels voor bindende beleidslijnen, Omgevingshandhavingsprogramma en Omgevingshandhavingsrapport

Tot op heden verliep de handhaving van Vlaamse regelgeving nog vooral via een papieren spoor, met beperktere mogelijkheden tot informatie-uitwisseling, ook op juridisch vlak. Het KVH bracht de legistieke grondslag voor een Vlaams Handhavingsplatform (VHP), waardoor digitaal werken de norm wordt en de noodzakelijke gegevensuitwisseling tussen relevante handhavingspartners veilig en in belangrijke mate geautomatiseerd zal kunnen verlopen. De ontwikkeling van het VHP is reeds aangevangen in 2022, en eind 2023 werd gestart met de gefaseerde uitrol ervan binnen het beleidsdomein Omgeving.¹ Hierdoor maakt de informatiedoorstroming op het vlak van handhaving meteen een revolutionaire sprong voorwaarts.

Door het samenspel van KVH, ID, VHP en dit ontwerp - OHB worden alvast de schotten tussen de verschillende juridische kaders weggenomen, net zoals de rem op de informatiedoorstroming en tenslotte ook de bevoegdheidsmuren die nu nog binnen de milieusector bestaan.

Vandaag zijn de “milieutoezichthouders” vaak niet bevoegd voor het volledige scala aan milieuregelgeving, maar enkel voor (zeer) specifieke deelaspecten ervan. De materiële bevoegdheid van milieutoezichthouders is daardoor versplinterd. Deze versnipperde bevoegdheidsverdeling kan de informatie-uitwisseling belemmeren. Met de figuur van de *toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving*, maakt het ontwerp – OBH hier komaf mee. Standaard is voorzien dat deze toezichthouder bevoegd is voor het volledige scala aan milieuregelgeving én de VCRO. Dit geldt zowel voor de gewestelijke als de lokale toezichthouder, met als enige uitzondering dat het toezicht op klasse 1- bedrijven nog steeds voorbehouden blijft voor de gewestelijke toezichthouder. Inperkingen van de bevoegdheid van de toezichthouder zijn enkel nog beperkt mogelijk, volgens de in artikel 6 §3 van het ontwerp afgelijnde bevoegdheidspakketten.

De verruiming van de digitale informatie-uitwisseling via het Vlaams Handhavingsplatform, samengenomen met de verruiming van de bevoegdheden van de toezichthouders, bevoegd voor

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 “over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving”.

omgevingshandhaving en samengenomen met de verruiming van de opleidingsmogelijkheden, zal ongetwijfeld zorgen voor een beter overzicht en inzicht in de toepassing van het omgevingsrecht op het terrein en in een efficiëntere opvolging van de vastgestelde schendingen.

Doordat één en ander soepel is opgesteld, krijgen de betrokken toezichthouders de mogelijkheid om de opportuniteiten van het KVH te ontdekken en de inzet van de instrumenten aan te passen aan de noden op het terrein.

Voor de herstelinstantie wordt een gelijkaardige operatie doorgevoerd, althans op het niveau van de Vlaamse herstelinstanties, die een generieke bevoegdheid krijgen voor alle publieke schade aan door milieuvoorschriften beschermde belangen, ongeacht de Vlaamse entiteit waarvan ze deel uitmaken. Dit zal de Vlaamse herstelinstanties stimuleren om bij het bepalen van de publieke herstelmaatregelen, alle door milieuvoorschriften beschermde belangen in rekening te brengen, en niet enkel het deelaspect waarmee hun eigen entiteit vertrouwd is. De Vlaamse herstelinstanties zullen hierdoor meer dan voorheen gestimuleerd worden om intens samen te werken.

De gemeentelijke herstelinstanties blijven vooralsnog opereren met een beperkte bevoegdheid, gelinkt aan de taken die de lokale besturen traditioneel opnemen binnen milieuhandhaving.

Voortaan zal zowel de lokale toezichthouder als diens gewestelijke collega een opleidingspakket moeten doorlopen om zijn aanstelling te verkrijgen of te behouden. Naast het aanleren van generieke basisvaardigheden als toezichthouder, waarvoor het agentschap Justitie en Handhaving zal instaan, gaat het om specifieke aspecten van omgevingshandhaving, waarop het departement Omgeving zal toezien. De basisopleiding van het agentschap zal ook bij de instap van andere sectoren in het KVH verplicht worden gesteld, wat de uniforme interpretatie en toepassing van de KVH-regels over de sectoren heen moet waarborgen, en de slagkracht van de KVH – toezichthouders als groep moet verhogen.

De (bindende) adviesplicht bij het inleiden van een herstellordering of het opstarten van de ambtshalve uitvoering van een herstelmaatregel, zoals die al twee decennia in de context van de VCRO bestaat, blijft behouden. Ook de (niet-bindende) adviezen bij beroepen tegen bestuurlijke maatregelen en in het kader van beslissingen m.b.t. de invordering van opeisbare dwangsommen in de context van VCRO blijven behouden. Met de bekrachtiging van herstelschikkingen, krijgt de opvolger van de huidige Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, de Vlaamse herstelraad genoemd, er bovendien een belangrijke nieuwe taak bij. Tegelijkertijd wordt de verloning van de leden van de raad gestroomlijnd met die van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie, die in hetzelfde beleidsdomein actief is.

Door de jaren heen hebben de lokale besturen steeds meer opdrachten gekregen in het kader van omgevingshandhaving zonder dat zij in dezelfde mate konden delen in de financiële opbrengsten ervan. Art. 73 KVH voorziet standaard dat de overheid die de gelden int, ook de begunstigde ervan is.

Aanvullend werkt dit ontwerp een regeling uit voor de faire verdeling van opbrengsten als gevolg van bestuurlijke vervolgingen, gebaseerd op processen-verbaal of verslagen van vaststellingen van gemeentelijke oorsprong. Het opleggen en innen van bestuurlijke geldboeten en andere financiële sancties blijft immers ook in het KVH (net zoals in het vorige stelsel) een gewestelijke opdracht, terwijl deze opbrengsten ook voor een deel terug te voeren zijn op vaststellingen en dus inspanningen van lokale toezichthouders. Deze regeling wordt als een voorafname op de effectieve implementatie van het KVH onmiddellijk van kracht, wat mogelijk is omdat het ID art. 73 KVH al van toepassing heeft gesteld op de huidige handhavingsluiken VCRO en DABM (art. 29/1, 52, 76/1 en 137 ID).

Gezien dit voorontwerp van besluit de datum van inwerkingtreding bevat, kunnen het KVH, de wijzigingen aan het DABM en de VCRO door het ID en het OHB – besluit tegelijk in werking treden op de daartoe voorziene datum van 1 april 2026, zodat alle gewestelijke, lokale en federale handhavingsactoren de noodzakelijke tijd krijgen om hun interne systemen, werkmethodes, onderlinge werkafspraken,

opleidingen en communicatie naar de buitenwereld hierop aan te passen en een vlotte inwerkingtreding kunnen garanderen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1. Citeeropschrift

Aangezien dit besluit een basisbesluit is voor de handhaving van regelgeving inzake milieu en ruimtelijke ordening, wordt voorzien in een citeeropschrift "Omgevingshandhavingsbesluit van [datum] ", dat in latere regelgeving kan worden gebruikt als roepnaam.

Artikel 2. Definities

Dit artikel geeft de definities weer. Begrippen die reeds gedefinieerd zijn in het KVH, worden niet herhaald. Hetzelfde geldt voor de definitie van milieuvoorschrift, die is opgenomen in het Handhavingsluit van het DABM. (art. 16.1.2 DABM).

Begrippen die worden gedefinieerd in andere delen van DABM en VCRO dan de respectievelijke handhavingsluiken, (titel XVI DABM en titel 6 VCRO) worden duidelijkheidshalve mee opgenomen.

Nieuwe begrippen die worden gedefinieerd, zijn:

- toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving: dit is elke toezichthouder die op grond van artikel 8 §2 KVH wordt aangesteld voor de handhaving van VCRO of de onder het toepassingsgebied van titel XVI DABM vallende regelgeving, of onderdelen daarvan.
- milieubeheerregelgeving (definitie opgenomen in artikel 6) en milieuhygiëneregelgeving: dit zijn bevoegdheidspakketten voor samenhangende milieuregelgeving die gekoppeld kunnen worden aan een bepaald profiel van toezichthouder. De bevoegdheidspakketten zijn ruim samengesteld: verschillende regelgevingen worden in beide vermeld: wet onbevaarbare waterlopen, wet pompen grondwater, achterlaten van afval, decreet grondwaterbeheer, gecoördineerd decreet integraal waterbeheer en pesticidendecreet.

Artikel 3. Europese verordeningen binnen het toepassingsgebied titel XVI DABM

Dit artikel vertrekt van het vroegere artikel 2 van het Milieuhandhavingsbesluit en somt in uitvoering van het gewijzigde artikel 16.1.1, §1, tweede lid DABM de Europese verordeningen op die onder de toepassing van milieuhandhaving vallen. De Europese verordeningen vallen, zoals vermeld in artikel 16.1.1, §1, tweede lid DABM, maar onder het toepassingsgebied van de regels inzake milieuhandhaving voor zover het Vlaamse bevoegdheden betreft. Door allerlei wijzigingen en de toevoeging van enkele verordeningen die andere verordeningen hebben vervangen, is doorheen de jaren de chronologie in de opsomming van de verordeningen verloren gegaan. Dit wordt nu technisch rechtgezet in dit artikel. Er zijn hierdoor ook nog enkele technische aanpassingen gedaan aan de nummeringen in artikel 2, 8° en 6, §1, alsook aan de bijlage 3.

Artikel 4. Internationale regelgeving binnen toepassingsgebied titel XVI DABM

Dit artikel vertrekt van het vroegere artikel 2/1 van het Milieuhandhavingsbesluit en somt in uitvoering van het gewijzigde artikel 16.1.1, §1, tweede lid DABM de internationale milieuregelgeving op die onder de toepassing van milieuhandhaving valt. Deze internationale regelgeving valt, zoals vermeld in artikel 16.1.1, §1, tweede lid DABM, maar onder het toepassingsgebied van de regels inzake milieuhandhaving voor zover het Vlaamse bevoegdheden betreft.

Artikel 5. Inbreuken DABM

In uitvoering van het gewijzigde artikel 16.6.6, §1, eerste lid DABM worden de inbreuken in het kader van milieuhandhaving opgelijst in bijlage 1.

Inbreuken worden, in tegenstelling tot milieumisdrijven, exclusief via de administratieve weg behandeld. De vaststellingen betreffende inbreuken worden opgenomen in een verslag van vaststelling en inbreuken kunnen enkel gesanctioneerd worden met een bestuurlijke sanctie.

Het implementatiedecreet heeft enkel de regeling betreffende de inbreuken verplaatst naar een ander artikel in titel XVI DABM maar heeft geen inhoudelijke wijzigingen aan de vroegere regeling aangebracht, bijvoorbeeld wat betreft de criteria waaraan een schending van regelgeving moet voldoen om als inbreuk te kunnen weerhouden worden (artikel 16.6.6, §1, tweede lid DABM - tevoren artikel 16.1.2, 1° DABM). De vroegere inbreuken kunnen dus behouden blijven.

Voor het vaststellen van de lijst van de inbreuken worden ook dezelfde voorwaarden gesteld als tevoren: de lijst moet een omschrijving bevatten van de juridische basis en van de concrete wettelijke verplichting waarvan de overtreding als een inbreuk wordt weerhouden (artikel 16.6.6, §1, eerste lid DABM – tevoren artikel 16.4.27, derde lid DABM).

Aangezien bij milieuhandhaving zeer veel onderscheiden regelgeving betrokken is en deze vaak ook zeer gedetailleerde voorschriften omvat, werd reeds bij het Milieuhandhavingsbesluit gekozen voor een oplijsting van inbreuken via bijlagen bij het besluit. Deze werkwijze wordt verdergezet: per decreet of uitvoeringsbesluit worden de verschillende inbreuken opgenomen. Daarbij wordt tot in detail verwezen naar de juridische grondslag: dit betekent bijgevolg bij de betrokken regelgeving de vermelding van bv. "artikel ..., § ..., 1°, derde lid". Vervolgens wordt voor de omschrijving van de wettelijke verplichting die als inbreuk weerhouden wordt, letterlijk de betrokken tekstbepaling overgenomen, zonder dat die wordt herschreven.

Naar aanleiding van enkele bemerkingen van de Raad van State bij de formulering van de inbreuken (randnr.7.2 t/m 7.4) benadrukken we dat inbreuken steeds betrekking hebben op milieuvoorschriften, zijnde de verplichtingen die in hoofde van de rechtsonderhorigen uit de letterlijk geciteerde bepalingen van de basiswetgeving volgen. Daarbij is het zo dat de depenalisering van de betrokken bepalingen geen afbreuk doet aan het gegeven dat deze bepalingen en de draagwijdte van de erin opgenomen verplichtingen in hun context moeten begrepen worden.

Artikel 6. Aanstelling en bevoegdheden toezichthouders, bevoegd voor omgevingshandhaving

Paragraaf 2: In uitvoering van artikel 8, §2, eerste lid, 1° en tweede lid KVH, worden de leidend ambtenaren van een aantal Vlaamse administraties gemachtigd om onder hun personeelsleden toezichthouders aan te stellen. Het gaat concreet om dezelfde administraties als onder het vorige stelsel.

Paragraaf 3: Deze bepaling is zowel van toepassing op gewestelijke als lokale toezichthouders, en impliceert een belangrijke verandering t.o.v. het vorige stelsel. Vandaag zijn de “milieutoezichthouders” vaak niet bevoegd voor het volledige scala aan milieuregelgeving, maar enkel voor (zeer) specifieke deelaspecten ervan. De materiële bevoegdheid van milieutoezichthouders is daardoor versplinterd. Deze versnipperde bevoegdheidsverdeling zet een rem op de samenwerking en de informatie-uitwisseling tussen toezichthouders onderling, wat ook door de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS werd vastgesteld. Met de figuur van de *toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving*, wordt hiermee komaf gemaakt. In principe is deze toezichthouder bevoegd voor het volledige scala aan milieuregelgeving én de VCRO. Dit geldt zowel voor de gewestelijke als de lokale toezichthouder, met als enige uitzondering dat het toezicht op klasse 1- bedrijven nog steeds voorbehouden blijft voor de gewestelijke toezichthouder.

Inperkingen van de bevoegdheid van de toezichthouder zijn enkel nog beperkt mogelijk, volgens de in artikel 6 §2 van het ontwerp afgelijnde bevoegdheidspakketten van regelgeving die in de praktijk nauw verbonden is, en wat milieu betreft in principe meerdere regelgevingen omvat, met name:

- 1° de handhaving van de VCRO;
- 2° de handhaving van de milieubeheerregelgeving;
- 3° de handhaving van de milieuhygiëneregelgeving;
- 4° tot de handhaving van milieuvoorschriften inzake geluid.

Rekening houdend met de opmerking van de Raad van State dat bij de beperking van de toezichtsopdrachten het aan de Vlaamse Regering toekomt om daartoe categorieën van toezichthouders te bepalen, wordt bepaald dat de leidend ambtenaar van een entiteit de bevoegdheid van categorieën van toezichthouders kan beperken tot één of meer bevoegdheidspakketten, rekening houdend met de taken van de entiteit waartoe ze behoren. Op deze wijze is het duidelijk dat de eventuele beperking van de toezichts- en opsporingsopdracht gebeurt uitgaande van de organisatie van de entiteit en niet op individuele basis. Daarnaast is steeds artikel 8, §4, eerste lid KVH van toepassing dat bepaalt: "Het besluit waarin de toezichthouder wordt aangesteld, omschrijft de toezicht- en opsporingsopdracht van de toezichthouder.". Deze regeling behelst een mogelijkheid tot specialisatie hetgeen in het advies van de minaraad en SERV werd gevraagd.

Tevens kunnen toezichthouders zonder hoedanigheid van agent van gerechtelijke politie worden aangesteld.

Hieruit volgt dat:

- Veel toezichthouders een verruiming van hun bevoegdheden zullen kennen die zelfs de gehele omgevingsregelgeving kan bevatten. Dit betekent dat er meer ogen op het terrein zullen zijn en er meer (dreigende) schendingen op een preventieve wijze kunnen verholpen worden. Dit komt overeen met het beeld dat ook bij de politie bestaat, en verhindert niet dat toezichthouders zich de facto specialiseren in bepaalde onderdelen van de regelgeving waarvoor hun entiteiten instaan;
- De ruimere bevoegdheden zullen ook hun nut kunnen bewijzen bij de vaststelling van incidenten die schade veroorzaken en die best onmiddellijk gestopt worden. Tenslotte zullen de ruimere vaststellingsbevoegdheden in voorkomend geval ook leiden tot een ruimere opvolging via PV of verslag van vaststelling en het navolgend herstel- en sanctioneringstraject;
- Deze verruiming van de bevoegdheden van de toezichthouders gaat hand in hand met ook de verruimde opleiding die voor alle bevoegdheidspakketten voorzien wordt (zie verder);
- De bevoegdheid kan ook beperkt worden tot toezichthouders zonder hoedanigheid van agent van gerechtelijke politie, die niet bevoegd zijn om proces-verbaal op te stellen en bij de vaststelling van misdrijven enkel aangifte kunnen doen bij een toezichthouder die daartoe wel bevoegd is. (zie art. 9 §3 KVH). Zij zijn wel bevoegd verslag van vaststelling op te stellen m.b.t. inbreuken.

Paragraaf 4: in lijn met wat geldt onder het huidige stelsel, blijft het toezicht en de controle m.b.t. inrichtingen van klasse 1, althans wat de naleving van milieuvoorschriften betreft, principieel voorbehouden voor gewestelijke toezichthouders. Gemeentelijke, intergemeentelijke en provinciale toezichthouders en toezichthouders bij de politiediensten² zijn hiervoor maar beperkt bevoegd, met dien verstande dat zij enkel vaststellingen kunnen verrichten op basis van zintuiglijke waarneming en zaken onderzoeken zoals vermeld in artikel 15 KVH met inbegrip van het voor deze vaststellingen en onderzoeken nodige betredingsrecht zoals vermeld in artikel 18 KVH. De controles zijn dan als het ware een eerstelijnstoezicht, waarbij men zintuiglijke vaststellingen kan doen en zaken kan onderzoeken waarvoor men ook het betredingsrecht kan uitoefenen.

² Deze beperking doet uiteraard geen afbreuk aan de gemeenrechtelijke bevoegdheid van het operationeel kader van de politiediensten m.b.t. het opsporen en vaststellen van alle misdrijven, ook wanneer dit klasse 1-inrichtingen betreft.

Voor wat de handhaving van de VCRO betreft, beschikken lokale toezichthouders bovendien, net zoals hun gewestelijke collega's, over een volledige bevoegdheid, ook in relatie tot inrichtingen van klasse 1.

Paragraaf 5: Bijzondere veldwachters kunnen binnen de voorwaarden, vermeld in artikel 6 §4 worden aangesteld als toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving, door de leidend ambtenaar van het Agentschap voor Natuur en Bos. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt ook in de tekst van het besluit uitdrukkelijk opgenomen dat voor de aanstelling als toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving de instemming vereist is van de betrokken bijzondere veldwachter en diens aansteller als vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek. Ook wordt de bevoegdheid van de bijzondere veldwachter uitdrukkelijk beperkt tot de terreinen (of een deel ervan) waarvoor hij op grond van artikel 61 Veldwetboek werd aangesteld en tot het bevoegdheidspakket milieubeheerregelgeving met dien verstande dat de leidend ambtenaar van het Agentschap voor Natuur en Bos bij de aanstelling nog verdere beperkingen op en voorwaarden bij die bevoegdheid kan bepalen. Bijzondere veldwachters zijn nooit bevoegd voor andere bevoegdheidspakketten zoals ondermeer de handhaving van de VCRO.

Artikel 7. Aanstelling officier van gerechtelijke politie / hulpofficier van de procureur des Konings / toezichthouder, bevoegd voor onmiddellijke inning

Binnen de groep van toezichthouders, nemen de toezichthouders met de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings of van toezichthouder in de zin van vermeld in artikel 22 §1, eerste lid KVH, een bijzondere plaats in, o.a. vanwege hun bevoegdheden in het kader van gerechtelijke huiszoekingen en bestuurlijke visitaties. Omdat die hoedanigheid verbonden is met generieke (handhavings)competenties die kaderen in een opdracht van gerechtelijke politie, worden zij aangewezen door de Vlaamse minister, bevoegd voor Justitie en Handhaving, op voordracht van de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld. Dit moet de kwaliteit en uniformiteit van de uitoefening van deze invasieve bevoegdheden over de verschillende geledingen van de Vlaamse overheid en de lokale besturen heen bevorderen.

In lijn met hun gemeenrechtelijk statuut zoals geregeld in artikel 61 van het Veldwetboek kunnen de bijzondere veldwachters, aangesteld als toezichthouders, bevoegd voor omgevingshandhaving, de hoedanigheid verkrijgen van officier van gerechtelijke politie, als ze daartoe worden aangewezen door de Vlaamse minister, bevoegd voor justitie en handhaving, op voordracht van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Omdat de toezichthouders, bevoegd voor omgevingshandhaving, mogen overgaan tot onmiddellijke inning, met o.a. het verval van de strafvordering tot gevolg, worden zij aangesteld door de leidend ambtenaar van het departement, opnieuw op voordracht van de entiteit of instantie die hen als toezichthouder heeft aangesteld, zodat ook hier de uniformiteit wordt gewaarborgd.

Artikel 8. (weggelaten) Meldingen aanstellingen / stopzettingen en quota

Als gevolg van de opmerkingen van de Raad van State wordt het oorspronkelijke artikel 8 inzake meldingen aanstellingen / stopzettingen en quota hier weggelaten. Dit zal in een later regelgevingstraject opgenomen worden. Als gevolg hiervan zijn de navolgende artikelen hernummerd.

Artikel 8 (na hernummering). Opleiding

Er wordt voorzien in een aantal collectieve opleidingen, georganiseerd door het Agentschap Justitie en Handhaving, die verplicht dienen gevolgd te worden door de toezichthouders, naast een sectorspecifieke opleiding rond omgevingsrecht, die het departement overziet. Voor de opleidingen over de meer algemene handavingsmodules zal beroep worden gedaan op daartoe erkende instellingen. Dit systeem dient nog te worden opgericht zodat een overgangperiode voor de inwerkingtreding van deze

opleidingsvereiste wordt voorzien. De opleiding over de sectorspecifieke bevoegdheidspakketten kunnen worden aangeboden door het departement, of via erkende instellingen. Artikel 23 van dit besluit voorziet in een overgangsregeling voor de instellingen die thans erkend zijn voor het geven van opleidingen aan de milieutoezichthouders. Dit moet de continuïteit waarborgen van de lopende opleidingen, georganiseerd door erkende instellingen en de provinciale bestuursscholen.

De personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten zijn niet onderworpen aan de vereiste om de opleidingen vermeld in paragraaf 2 en 5 te volgen. Hieruit volgt dat zij voor voormelde opleidingen evenmin onderworpen zijn aan de bijscholingsplicht vermeld in paragraaf 10. Voormelde zin wordt uitdrukkelijk in de tekst opgenomen en komt tegemoet aan de bemerking van de Raad van State in haar advies.

Toezichthouders kunnen ook voor latere bijscholingen over de opgesomde modules opgeroepen worden door het Agentschap Justitie & Handhaving of het departement Omgeving. De bevoegde ministers kunnen eerder gevolgde opleidingen gelijkstellen, of vrijstellingen verbinden aan bepaalde diploma's en getuigschriften. Er kunnen ook al toezichthouders worden aangesteld voor een niet verlengbare periode van 5 jaar wanneer ze de opleidingen nog niet hebben gevolgd mits ze beschikken over de nodige kennis en eigenschappen.

Voor wat de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie - hulpofficier van de procureur des Konings betreft, wordt er eveneens in een verplichte opleiding voorzien. En ook hier kan de minister van Justitie en Handhaving eerder gevolgde opleidingen gelijkstellen.

De hogervermelde opleidingsvereisten gelden niet voor de toezichthouders en de gewestelijke opsporingsambtenaren die reeds voor de inwerkingtreding van het KVH in functie waren., Zij dienen de opleidingen en modules slechts te volgen wanneer ze daartoe worden opgeroepen door het Agentschap Justitie & Handhaving of het departement Omgeving.

Artikel 9 (na hernummering). Technische controles

Dit artikel bepaalt, in uitvoering van artikel 15, §3 KVH, nadere regels voor de uitvoering van de onderzoeken waartoe de toezichthouders kunnen overgaan in kader van de uitoefening van hun opdrachten. In paragraaf 2 wordt bepaald wie de onderzoeken kan uitvoeren alsook welke methode dient gevolgd te worden. In het eerste lid van paragraaf 2 wordt de prioritair te volgen handelswijze bepaald: de onderzoeken worden uitgevoerd door de toezichthouder zelf of door een daartoe erkende (rechts)persoon en dit volgens de referentiemeetmethode.

In het tweede en derde lid wordt nader ingegaan op de referentiemeetmethode. Reeds voor de implementatie van het KVH bepaalt artikel 16.1.2, 6° DABM een hiërarchie binnen de referentiemeetmethodes. Het is zeker niet zo dat er steeds voor een specifieke meting verschillende referentiemeetmethodes bestaan, maar als er wel verschillende referentiemeetmethodes bestaan en deze wijken van elkaar af (wat niet zo hoeft te zijn, ze kunnen ook overeenstemmen) moet er een hiërarchie bepaald worden om de toe te passen methode eenduidig vast te stellen. Dit is nodig om een duidelijk en rechtszeker kader te bieden aan zowel de toezichthouder als aan de gecontroleerde. Daarbij is het logisch dat de toezichthouder in de eerste plaats nagaat of er specifieke Belgische referentiemeetmethodes bestaan, waarna ook kan gekeken worden naar Europese en eventuele internationale referentiemeetmethodes. Door de toevoeging, op advies van de Raad van State, van de mogelijkheid voor de toezichthouder om op gemotiveerde wijze hiervan af te wijken, wordt in een eventuele correctiemogelijkheid voorzien, met dien verstande dat niet kan afgeweken worden van de referentiemeetmethodes die zijn opgenomen in bindende bepalingen in wetten, decreten en besluiten die van toepassing zijn in het Vlaamse Gewest.

In het vierde en vijfde lid van paragraaf 2 wordt een mogelijke andere handelswijze bepaald indien de

handelswijze in het eerste lid niet kan gevolgd worden:

- bij gebreke aan een erkende (rechts)persoon om het onderzoek uit te voeren, kan, naast de uitvoering door de toezichthouder zelf, het onderzoek ook worden uitgevoerd door een geaccrediteerd laboratorium of door een persoon die door de toezichthouder wordt aanvaard;
- bij gebrek aan een referentiemeetmethode, wordt het onderzoek uitgevoerd volgens een methode die de betrokken toezichthouder aanvaardt.

De concrete modaliteiten betreffende de onderzoeken worden verder uitgewerkt in bijlage 2 van het besluit. Het Milieuhandavingsbesluit (artikel 37 t/m 56) had ter zake al gezorgd voor een afstemming tussen de onderzoeksmethodes voor de verschillende sectoren. Deze regeling wordt, behoudens enkele beperkte aanpassingen, overgenomen.

Het is duidelijk dat de zogenaamde “referentiemeetmethodes” een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van de onderzoeken. Voor vele onderzoeken bestaat er ondertussen een wetenschappelijk onderbouwde en publiek beschreven methode die ook in een norm, al dan niet met bindende kracht, is opgenomen. Welke methodes gelden als “referentiemeetmethode” en de rangorde daarbij, is terug te vinden in de definitie ervan, opgenomen in artikel 2, 1° van het besluit. Deze definitie is de verderzetting van de definitie uit het vroegere artikel 16.1.2, 6° DABM.

Er wordt voorzien dat bij gebreke aan een referentiemeetmethode, de toezichthouder zelf kan bepalen welke methode de meest aangewezen methode is. Zo wordt het mogelijk om voor ‘exotische’ parameters bemonsteringen, metingen, proeven of analyses uit te voeren. Het is mogelijk dat hiervoor geen referentiemeetmethode (Vlaams, BIN, CEN of ISO) voor beschikbaar is, noch in ontwikkeling is door het kleine toepassingsgebied en niche van deze ‘exotische’ parameters. Hierdoor is het aangewezen om een ad hoc benadering voor deze parameters mogelijk te maken, ondermeer op basis van de expertise die men bezit. Het spreekt voor zich dat de keuze voor een bepaalde methode steeds moet kunnen gemotiveerd worden. Hiervoor kan de toezichthouder zich laten adviseren door onderzoeksinstanties, erkende laboratoria of andere experts om een doordachte keuze te maken voor de bemonstering, meting, proef en/of analyse die geschikt wordt bevonden met de informatie waarover men op dat moment beschikt.

Artikel 10 (na hernummering). Beboetingsinstanties

Dit artikel gaat over de beboetingsinstantie. De personeelsleden van het departement die optreden als beboetingsinstantie worden - overeenkomstig artikel 2, 3° KVH, artikel 20, §2 DABM en artikel 1.4.9, §2 VCRO - daartoe nominatief aangewezen door de minister of zijn gemachtigde.

Artikel 11 (na hernummering). Herstelinstanties

De herstelinstanties hebben in het KVH zowel een rol in het kader van beveiliging als in het kader van herstel: zij kunnen zelf beveiligingsmaatregelen opleggen en dienen de door toezichthouders opgelegde beveiligingsmaatregelen te bekrachtigen en zij zijn het bevoegde orgaan voor alle beslissingen inzake herstel (herstelbeslissingen en herstelschikkingen). Wie kan aangewezen worden als herstelinstantie wordt voor milieuhandhaving bepaald in artikel 16.1.3, §1 DABM (artikel 21 ID) en voor handhaving RO in artikel 1.4.9, §1 VCRO (artikel 54 ID).

De aanduiding van het bevoegde orgaan voor de aanwijzing van de herstelinstanties die niet tot de Vlaamse overheid behoren wordt rechtstreeks geregeld in hogervermelde bepalingen van DABM en VCRO en komt toe aan de instanties waarvan zij personeelslid zijn.

Dit artikel behelst de nadere regels voor de aanwijzing van de Vlaamse herstelinstanties en bepaalt tevens voor alle herstelinstanties de regelgeving waarvoor zij bevoegd zijn.

In kader van milieuhandhaving worden de Vlaamse herstelinstanties nominatief aangewezen door dezelfde leidend ambtenaren die ook de toezichthouders aanstellen binnen een entiteit. De Vlaamse herstelinstanties krijgen daarbij een generieke bevoegdheid voor alle publieke schade aan door milieuvoorschriften beschermde belangen, ongeacht de Vlaamse entiteit waarvan ze deel uitmaken. Dit zal de Vlaamse herstelinstanties stimuleren om bij het bepalen van de publieke herstelmaatregelen, alle door milieuvoorschriften beschermde belangen in rekening te brengen, en niet enkel het deelaspect waarmee hun eigen entiteit vertrouwd is. De Vlaamse herstelinstanties zullen hierdoor meer dan voorheen gestimuleerd worden om intens samen te werken.

De gemeentelijke en intergemeentelijke herstelinstanties blijven vooralsnog opereren met een beperkte bevoegdheid, gelinkt aan de taken die de lokale besturen traditioneel opnemen binnen milieuhandhaving, beperkt verbreed met thema's die voorheen aan het provinciale niveau (dat geen herstelinstantie meer is) waren toegewezen.³ De regelgeving waarvoor de gemeentelijke en intergemeentelijke herstelinstanties bevoegd zijn, is opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit.

Personeelsleden van de provincie of van de lokale politie kunnen niet aangewezen worden als herstelinstantie. De vaststellingen die zij doen, worden overgemaakt aan een bevoegde herstelinstantie.

De leidend ambtenaar van het departement Omgeving wijst de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs nominatief aan voor wat de handhaving van de VCRO betreft. Voor het gemeentelijke en intergemeentelijke niveau is dit zoals hoger gezegd geregeld in artikel 1.4.9 VCRO zoals gewijzigd door het Implementatiedecreet.

Artikel 12 (na hernummering). Herstelschikkingen

De artikelen 60 t/m 62 KVH regelen de mogelijkheid voor de herstelinstantie om met overtreders of andere belanghebbenden een herstelschikking af te sluiten betreffende het herstel van publieke schade. Dit artikel duidt aan door wie de herstelschikkingen dienen bekrachtigd te worden. Zonder deze bekrachtiging kunnen de herstelschikkingen immers geen rechtsgevolgen ressorteren. Tevens verleent dit artikel bevoegdheid aan de lokale herstelinstanties om herstelschikkingen af te sluiten, binnen de grenzen van hun bevoegdheid als herstelinstantie.

In kader van milieuhandhaving worden de herstelschikkingen op gewestelijk niveau in beginsel bekrachtigd door de leidend ambtenaar van de entiteit waartoe de herstelinstantie behoort. De gemeentelijke en intergemeentelijke herstelinstanties en de burgemeester of zijn plaatsvervanger verkrijgen ook de bevoegdheid om herstelschikkingen te sluiten. In dat geval wordt de bekrachtiging gedaan door het College van burgemeester en schepenen op wiens grondgebied de feiten hebben plaats gevonden.

Krachtens het vroegere artikel 6.4.19 VCRO konden de gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur of de burgemeester reeds dergelijke schikkingen sluiten. Deze mogelijkheid wordt in het nieuwe stelsel bestendigd. De Vlaamse herstelraad wordt standaard aangesteld als instantie die de herstelschikkingen m.b.t. ruimtelijke schade moet bekrachtigen, ongeacht of de herstelschikking gesloten is met gewestelijke dan wel (inter)gemeentelijke herstelinstantie.

De bekrachtiging van herstelschikkingen is voorbehouden aan de minister of zijn gemachtigde wanneer de publieke schade aan de ruimtelijke ordening of het milieu die moet worden hersteld bij financieel equivalent, groter is dan 500.000 EURO.

Artikel 13 (na hernummering). Handhavingsverzoeken

³ Merk op dat ook de herstelinstanties van de Vlaamse overheid hiervoor bevoegd zullen zijn.

Het “handhavingsverzoek” is een optioneel instrument dat in artikel 96 KVH voorzien wordt en biedt belanghebbende derden, alsook (overeenkomstig de milieustakingsvordering) de procureur des Konings, een administratieve overheid, zoals bv. de betrokken gemeente of een rechtspersoon die de bescherming van het leefmilieu tot doel heeft, de mogelijkheid om een bevoegde herstellinstantie te verzoeken om publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen te nemen of te doen opleggen.

Dit optioneel instrument wordt door artikel 16.1.1, §2 DABM (artikel 19 ID) en artikel 6.1.2, tweede lid VCRO (artikel 62 ID) van toepassing gemaakt voor respectievelijk milieuhandhaving en de handhaving van de VCRO.

In kader van milieuhandhaving is het handhavingsverzoek een gekend instrument dat reeds terug te vinden was in het DABM (vroeger artikel 16.4.18 DABM en artikel 63 t/m 67 Milieuhandhavingsbesluit). Het lichten van de optie uit artikel 96 KVH betreft dus een verderzetting van bestaand beleid en behoeft geen verdere toelichting.

Het lichten van de optie inzake het handhavingsverzoek m.b.t. ruimtelijke schade is via het Implementatiedecreet toegevoegd op vraag van de Vlaamse Vereniging Steden en Gemeenten, die desbetreffend in haar advies d.d. 19 april 2023 bij het ID stelde dat zij geen bezwaar zag om dit systeem ook bij RO in te voeren (zie VR 2023 2605 DOC.0622/7 – pag. 6). In navolging hiervan wordt er in dit artikel voorzien dat handhavingsverzoeken m.b.t. ruimtelijke ordening worden ingesteld bij het gemeentelijk niveau, dat het verzoek weliswaar kan doorsturen naar de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur wanneer het inpasbaar is in de gewestelijke prioriteiten.

Procedureel voorziet dit artikel een aantal formele ontvankelijkheidsvereisten die voor alle handhavingsverzoeken gelden en die zijn overgenomen uit de vroegere bepalingen van het Milieuhandhavingsbesluit (zie artikel 63 e.v. Milieuhandhavingsbesluit). Het wordt ook geregeld dat een verzoeker niet kan gaan shoppen en niet verschillende verzoeken tegelijk kan indienen. Indien één of meerder ontvankelijkheidsvereisten niet vervuld zijn, kan aan de verzoeker met beveiligde zending gevraagd worden om het handhavingsverzoek te regulariseren. De verzoeker dient de regularisatie met beveiligde zending in orde te brengen binnen een termijn van 7 dagen na de kennisgeving van het regularisatieverzoek. De uitdrukkelijke opname in de tekst om het handhavingsverzoek te regulariseren, komt tegemoet aan een opmerking van de Raad van State.

Voorts is bepaald dat er een beslissing moet genomen worden binnen een termijn van maximum 45 dagen waarbij men beslist om al dan niet in te gaan op het handhavingsverzoek. Het is niet vereist dat reeds het soort maatregel wordt aangekondigd. De inwilliging van het verzoek verplicht enkel tot de opstart van een beveiligings- of herstelprocedure. De beslissing over het handhavingsverzoek betreft enkel de vraag of er aanleiding is om een procedure te starten. Of er daadwerkelijk een maatregel kan worden opgelegd, en zo ja, dewelke, wordt bepaald n.a.v. de op te starten procedure.

De verzoeker kan geen nieuw handhavingsverzoek voor dezelfde schade indienen zolang niet definitief is beslist over een eerder handhavingsverzoek voor dezelfde schade. Het is echter mogelijk dat de verzoeker, bij gewijzigde feitelijke omstandigheden betreffende dezelfde schade, zijn eerder verzoek kan wijzigen of uitbreiden.

Tegen de beslissingen over een handhavingsverzoek, kan conform artikel 96, zesde lid KVH beroep worden aangetekend binnen een vervaltermijn van 45 dagen vanaf de kennisgeving van de beslissing over het handhavingsverzoek. Hier wordt, uitgaande van een evenwichtige zorg voor de rechtsbescherming van de verzoeker en voor een efficiënte handhaving, niet meer voorzien in een tussenliggend georganiseerd administratief beroep bij de minister.

Verscheidende adviesraden doen opmerken dat tegen de herstelbeslissing (als mogelijke resultante van een handhavingsverzoek) wel een administratief beroep mogelijk is, en vragen zich af hoe dit verschil kan

worden verantwoord. Vooreerst heeft de inwilliging van een handhavingsverzoek op zich geen uitvoerbare herstel- of beveiligingsmaatregelen tot gevolg, zodat de impact van de beslissing voor de overtreder minder zwaar is dan een bestuurlijke herstelbeslissing. Bovendien kan aan de inwilliging van een handhavingsverzoek ook gevolg worden gegeven door een gerechtelijke procedure op te starten, waar evenmin een mogelijkheid tot het instellen van een administratief beroep bestaat.

Artikel 14 (na hernummering). Beroep tegen herstelbeslissingen

Dit artikel regelt de procedurele aspecten van de beroepen tegen de herstelbeslissingen, aanvullend bij de regels die het KVH reeds bevat. De minister is bevoegd voor het administratieve beroep.

Er wordt een administratieve beroepsmogelijkheid voorzien voor de overtreder tegen een bestuurlijke herstelbeslissing waarin hem een publieke herstelmaatregel of een publieke herstelmaatregel met een inperkende maatregel wordt opgelegd.

Door de Raad van State is gevraagd naar een verantwoording voor de invoering van een georganiseerd administratief beroep voor de overtreder. Het principe van het georganiseerd administratief beroep is in de bestaande regelgeving ook al voorzien. Een herstelbeslissing kan voor de overtreder een ingrijpende beslissing inhouden. Het administratief beroep behelst de mogelijkheid om de situatie in zijn geheel nog eens te (laten) herbekijken. Conform art. 55 KVH is beroep mogelijk tegen de administratieve eindbeslissing.

De Raad van State had opgemerkt (randnr. 16.3) dat in het ontwerp uitdrukkelijk moet worden bepaald of het beroep een schorsend karakter heeft. Na evaluatie van de voorziene regelingen wordt ten behoeve van de rechtszekerheid ervoor gekozen om een schorsend beroep te voorzien. Het beroep schorst de bestuurlijke beslissingen met uitzondering van de inperkende maatregelen die erin zijn opgenomen om het bevolen herstel veilig te stellen, alsook met uitzondering van beslissingen van bestuursdwang buiten de context van een bestuurlijk herstelbevel. Tot bestuursdwang wordt buiten de context van een bestuurlijk herstelbevel alleen besloten als het herstel van de publieke schade, door de urgentie die er mee gepaard gaat of de specifieke aard daarvan, niet kan worden overgelaten aan de herstellplichtige en alleen door de herstelinstantie zelf kan worden gerealiseerd. Gelet op de noodzakelijke urgentie is de schorsing in dat geval niet te verantwoorden. In de gevallen dat het beroep niet schorsend is, zoals bv. voor wat de inperkende maatregelen betreft, is de beslissing uitvoerbaar hangende het beroep. Deze regeling biedt zowel voor de betrokken overheid als voor de betrokken overtreder de mogelijkheid om de definitieve beslissing van de minister af te wachten voor zover de situatie op het terrein dat toelaat.

Voorts is door de Raad van State ook gevraagd naar de verantwoording voor de in artikel 14, § 1, tweede lid (na hernummering), bepaalde vervaltermijn van 20 dagen voor de overtreder om een gemotiveerd beroepschrift in te dienen. Een beroepstermijn van 20 dagen betekent al een verruiming ten opzichte van de huidige termijn van 14 dagen in artikel 16.4.17, §3 DABM. De termijn van 20 dagen moet volstaan om dilatoire beroepen tegen te gaan en biedt tegelijk een voldoende termijn gezien aan de herstelbeslissing reeds een herstelprocedure is voorafgegaan, zodat de overtreder in de gelegenheid is om te anticiperen op een negatieve beslissing en de noodzaak om hiertegen beroep in te stellen.

Artikel 14, § 1, derde lid (na hernummering), van het ontwerp stelt formele vereisten aan het beroepschrift, die op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven. Op verzoek van de Raad van State wordt uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid voor de beroepsindiener om het beroepschrift dat niet voldoet aan de voorwaarden uit het derde lid, te regulariseren. De beroepsindiener krijgt melding van het regularisatieverzoek met een beveiligde zending. De regularisatie gebeurt via het maatregelenregister of met een beveiligde zending binnen een termijn van 7 dagen na de kennisgeving van het regularisatieverzoek.

Ten slotte is - na heroverweging ingevolge de bemerking van de Raad van State op artikel 14, §5, vijfde lid

(na hernummering) - afgestapt van de stilzwijgende afwijzing van het administratief beroep van de overtreder bij het overschrijden van de beslissingstermijn of bij gebreke aan een tijdige kennisgeving. Ingevolge de verregaande verplichtingen die in een herstelbeslissing kunnen worden opgelegd (ook afbraak e.d.) en die “in rem” werken, biedt het systeem onvoldoende rechtsbescherming als de inhoudelijke afwijzing van het administratief beroep tegen de opgelegde verplichtingen rechtstreeks afhankelijk wordt gesteld van het niet voldoen aan beslissingstermijnen en kennisgevingstermijnen in hoofde van de beslissende overheid. Een ongemotiveerde afwijzing van het verweer in beroep tegen de opgelegde verplichtingen, soms louter omdat inzake een beslissing (die misschien een andere richting uitgaat) formeel geen tijdige kennisgeving is gebeurd, kan niet gemotiveerd worden vanuit een vergelijking met beroepen inzake vergunningverlening, waar de beslissingen van een andere aard zijn (toelating om iets te doen) en geen verplichtingen tot effectieve uitvoering inhouden voor de aanvrager. De voorziene beslissingstermijnen en kennisgevingstermijnen en de mogelijkheden tot verlenging van de beslissingstermijn zijn overigens voldoende ruim bemeten. Desgevallend kan indien nodig een nieuwe herstelbeslissing genomen worden.

Voor wat de behandeling van het beroep betreft, gaat het departement Omgeving na of het beroep ontvankelijk is, zorgt zij voor de voorbereiding van het dossier en verleent zij een advies aan de minister. De procedure bouwt verder op de vroegere procedures in het Milieuhandhavingsbesluit en Handhavingsbesluit RO die hier geïntegreerd worden in één procedure, zij het met een aanpassing van termijnen.

De beroepsmogelijkheid die wordt voorzien in uitvoering van artikel 98 KVH betreft een georganiseerd administratief beroep. De algemene principes die van toepassing zijn bij een georganiseerd administratief beroep worden gevolgd. De devolutieve werking van het beroep brengt met zich mee dat het beroepsorgaan, in casu de minister, de volledige zaak opnieuw beoordeelt en daarbij is hij niet gebonden door de argumenten in de beroepsprocedure. In kader van het beroep onderzoekt het beroepsorgaan niet enkel de wettigheid van de beslissing maar kan zij ook rekening houden met opportuiniteitsaspecten. De minister gaat bij haar beoordeling uit van de feitelijke omstandigheden en van de regelgeving zoals deze bestaan op het moment van haar beslissing. Uit het voorgaande volgt dat een andersluidende beslissing van de minister niet noodzakelijk betekent dat de oorspronkelijke bestreden beslissing onwettig of foutief was. Eén en ander kan het gevolg zijn van gewijzigde omstandigheden of van een louter verschillende benadering van de betrokken situatie. De minister beschikt over een hervormingsbevoegdheid, waarbij zij met een volheid van bevoegdheid kan beslissen, ook tot een voor de beroeper meer nadelige beslissing. De beslissing van de minister is een nieuwe bestuurlijke beslissing, zelfs indien de minister de beslissing inhoudelijk overneemt of bevestigt. De beslissing van de minister komt in de plaats van de bestreden beslissing, die uit het rechtsverkeer verdwijnt. Dit heeft tot gevolg dat bij een eventueel jurisdictioneel beroep tegen de beslissing van de minister over het bestuurlijk beroep enkel deze laatste beslissing dient en kan worden aangevochten.

De door de beroepsbeslissing opgelegde verplichtingen werken enkel voor de toekomst, met dien verstande dat de rechtsgevolgen die de bestreden beslissing heeft veroorzaakt tot aan de datum van de beroepsbeslissing blijven voortbestaan in de mate waarin de minister het beroep ongegrond verklaart en de beroepsbeslissing de bestreden beslissing herneemt of bevestigt. In de mate waarin de minister het beroep gegrond verklaart en de bestreden beslissing hervormt, kan de bestreden beslissing geen rechtsgevolgen meer hebben en niet meer verder worden uitgevoerd. Er wordt uitdrukkelijk in de mogelijkheid voorzien dat de minister tevens een beslissing kan nemen over de eventueel op grond van de bestreden beslissing reeds verbeurde dwangsommen. Na beroep bij de minister is het de herstelinstantie die instaat voor het afdwingen van de herstelbeslissing van de minister. De toezichthouder is bevoegd voor de controle ervan.

Artikel 15 (na hernummering). Herstel bij financieel equivalent

Artikel 48 KVH voorziet in een feitelijk herstel van publieke schade alsook onder bepaalde voorwaarden

in een herstel bij financieel equivalent. De mogelijkheid tot herstel bij financieel equivalent werd reeds toegepast voor de handhaving van de VCRO maar is een nieuw gegeven in het kader van milieuhandhaving.

Conform artikel 48 §3 kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen voor de monetaire waardering van de publieke schade die feitelijk onhersteld zal blijven. Aansluitend bij een gelijkaardige regeling in de vroegere artikelen 14 t.e.m. 18 Handhavingsbesluit RO, voorziet bijlage 4 in forfaitaire bedragen en een berekeningsformule, met een sluitend systeem tot gevolg dat alle denkbare ruimtelijke schade omvat.

De monetaire waardering van ruimtelijke schade volgens vaste regels gaat terug op een traditie van meer dan 50 jaar. Eenzelfde traditie bestaat vooralsnog niet voor schade aan door milieuvoorschriften beschermde belangen, reden waarom op dit ogenblik nog geen formele regels worden opgelegd. In afwachting van dergelijke regels zal telkens in concreto de monetaire waardering van de publieke schade moeten onderbouwd worden. Voor deze onderbouwing kan ondermeer gesteund worden op relevante wetenschappelijke publicaties of in voorkomend geval op een advies terzake van een wetenschappelijke instelling zoals bv. het INBO.

Gevolg gevend aan de bemerkingen van de Raad van State wordt de delegatie aan de minister geschrapt (zie verder 4.B.2) en navolgend ook de oorspronkelijke bijlage 5.

Artikel 16 (na hernummering). De Vlaamse herstelraad

Met het “decreet van 4 juni 2003 houdende wijziging van het Decreet van 18 mei houdende de organisatie van het de ruimtelijke ordening, wat het handhavingsbeleid betreft” richtte de Vlaamse decreetgever een adviesraad op, met als taak een bindend advies uit te brengen m.b.t. voorgenomen stedenbouwkundige herstellvorderingen en ambtshalve uitvoeringen van gerechtelijke herstelmaatregelen inzake ruimtelijke ordening. De bevoegdheden van de raad werden meermaals gewijzigd, maar voormelde kernopdrachten bleven steeds behouden. Met de gewijzigde bevoegdheden veranderde ook telkens de naam van de raad, van Hoge Raad voor het Herstelbeleid over Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid naar de actuele benaming Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering.

De context waarin de raad het levenslicht zag, is ondertussen sterk veranderd. In 2003 had de stedenbouwkundige inspecteur nog een zekere beleidsvrijheid m.b.t. de keuze van de herstellvorm, was diens herstellvordering bindend voor de rechter, en kon de bevoegde minister de inspecteur volgens de toenmalige rechtspraak van de Raad van State geen beleidslijnen opleggen die hem zouden verhinderen zijn bevoegdheden uit te voeren. Het KVH laat er thans geen twijfel over bestaan dat a) de rechter bevoegd is om een andere maatregel op te leggen wanneer hij de gevorderde maatregel onredelijk vindt (art. 56 KVH), b) de keuze voor de herstellvorm decretaal is vastgelegd (art. 48 KVH) en c) de Vlaamse Regering aan de stedenbouwkundige inspecteur bindende beleidslijnen kan opleggen, ook op het vlak van beveiliging en herstel. (art. 76 KVH).

Dit neemt niet weg dat het ID voor wat de VCRO betreft nog steeds voorziet in een adviesverplichting m.b.t. publieke herstellvorderingen en de ambtshalve uitvoering van publieke herstelmaatregelen. Los van de hierboven beschreven gewijzigde context, is deze adviesverplichting na bijna twintig jaar tot de gebruiken van de handhaving inzake ruimtelijke ordening gaan behoren. Tegelijkertijd impliceert die gewijzigde context dat er geen ongrondwettelijk verschil in behandeling kan ontstaan met verwante decreten zoals DABM en OED, die ook in het KVH zijn ingestapt maar niet voor een soortgelijke adviesverplichting opteren.⁴

Dit ontwerp bestendigt de traditionele bindende adviesverplichting m.b.t. herstellvorderingen en

⁴ Vergelijk met GW Hof 3 februari 2022, nr. 18/2022, waarin het Hof het verschil op dit punt tussen de VCRO en het toenmalige Monumentendecreet van 3 maart 1976 grondwettelijk verklaarde omdat het art. 15 Monumentendecreet maar voorzag in één herstellvorm en dus geen beleid op dit punt toeliet.

ambtshalve uitvoeringen. Tegelijkertijd krijgt de raad er een belangrijke nieuwe taak bij, in de vorm van de bekrachtiging van tussen de stedenbouwkundige herstellinstanties en de overtreder of eigenaar afgesloten herstelschikkingen. Om de raad, die voortaan Vlaamse herstelraad zal heten, toe te laten deze nieuwe opdracht minstens binnen de bestaande middelen te kunnen opnemen, worden verder een aantal kleinere adviestaken zonder bindend karakter geschrapt. Tegelijkertijd wordt de verloning van de leden van de raad gestroomlijnd met die van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie, die in hetzelfde beleidsdomein actief is.

Artikel 17 (na hernummering). Nadere regels voor de bewaring en teruggave van meegevoerde zaken

In het kader van de ambtshalve uitvoering van gerechtelijk of bestuurlijk opgelegde publieke herstel- en beveiligingsmaatregelen kunnen, zoals bepaald in artikel 71 KVH, de gerechtsdeurwaarder, de herstellinstantie of de toezichthouder overgaan tot het meevoeren en opslaan van ter plaatse aanwezige zaken als de ambtshalve uitvoering dat vereist. De nadere regeling voor bewaring en teruggave van meegenomen zaken is reeds voorzien in artikel 19 Handhavingsbesluit RO en wordt hier overgenomen in kader van milieuhandhaving en voor handhaving RO. De goederen moeten worden opgelijst in een verslag van bewaring en de rechthebbenden van de goederen moeten op de hoogte worden gebracht. Op de overheid rust een teruggaveplicht en een principiële bewaringsplicht van drie maanden. De afgifte van de goederen aan de rechthebbende kan altijd gekoppeld worden aan de betaling van de kosten van bewaring. Ook kan de teruggave gekoppeld worden aan de betaling van de kosten van ambtshalve uitvoering van de bestuurlijke herstel- of beveiligingsbeslissing. Worden de goederen niet binnen de drie maanden na de oplading opgeëist door de rechthebbende, dan is de bevoegde overheid gerechtigd om ze te verkopen of desnoods weg te schenken of te vernietigen. De termijn van drie maanden dient niet te worden afgewacht als de kosten onredelijk hoog worden in verhouding tot de waarde van de zaak. Gevolg gevend aan de bemerking van de Raad van State is de tekst van het besluit nog aangevuld (zie ook 4.B.2).

Artikel 18 (na hernummering). De toebedeling van handhavingsopbrengsten

Volgens het Regeerakkoord 2019-2024 (p. 99) diende de Vlaamse Regering “omdat de steden en gemeenten steeds meer taken toegewezen krijgen voor de handhaving van decreten, ... de opbrengsten van de door de lokale besturen uitgevoerde handhaving van Vlaamse regels rechtstreeks bij de lokale besturen laten terechtkomen”.

In functie hiervan voorziet artikel 73 KVH in een regeling voor de verdeling van handhavingsopbrengsten. Via het ID is dit artikel meteen van toepassing gesteld op het huidige stelsel sedert 27 juni 2024, in afwachting van de effectieve implementatie van het KVH.

Voor de toewijzing van de opbrengsten uit herstel (o.a. dwangsommen, vergoedingen bij financieel equivalent etc.) wordt integraal verwezen naar de basisregel van artikel 73, eerste lid KVH. Deze opbrengsten komen toe aan de overheid namens wie ze worden geïnd vanaf de datum van inwerkingtreding van deze bepaling. Zo bv. zal er voor handhaving RO vanaf dan geen doorstorting van de geïnde gelden meer dienen te gebeuren aan het BRV-fonds, ook voor wat de lopende dossiers betreft.

Aanvullend werkt dit ontwerp conform artikel 73, tweede lid KVH een regeling uit voor de faire verdeling van opbrengsten als gevolg van bestuurlijke vervolgingen, gebaseerd op processen-verbaal of verslagen van vaststellingen van gemeentelijke oorsprong. Het opleggen en innen van bestuurlijke geldboeten en andere financiële sancties blijft immers ook in het KVH (net zoals in het vorige stelsel) een gewestelijke opdracht, terwijl deze opbrengsten voor een deel ook terug te voeren zijn op vaststellingen en dus inspanningen van lokale toezichthouders. Als algemene stelregel wordt bepaald dat 60 % van de op jaarbasis geïnde opbrengst van een bestuurlijke vervolging, gegrond op een proces-verbaal of verslag van vaststelling dat werd opgesteld door gemeentelijke personeelsleden, personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband of personeelsleden van de lokale politie, toekomt aan de gemeente op wiens grondgebied de vaststelling gebeurde. De overige 40% blijft toekomen aan het

gewestelijke niveau, als vergoeding voor de prestaties rond het opleggen en innen van de financiële sancties door de beboetingsinstantie. Onder de opbrengst wordt verstaan de geïnde gelden na aftrek van de uitvoeringskosten. Gevolg gevend aan de bemerking van de Raad van State is in de tekst van het besluit nog nader bepaald dat het gaat over de kosten gemaakt voor de gedwongen invordering van de verschuldigde geldsommen. Het gaat dan meer concreet over betalingen die in functie van deze invordering rechtstreeks in een individueel dossier worden gedaan zoals bv. kosten van aangetekende zendingen, deurwaarderskosten, kosten voor hypothecaire formaliteiten, etc. Het gaat dan niet over de eigen algemene werkingskosten van de overheid zelf, zoals bv. haar eigen personeelskosten voor het beheer van de dossiers.

Omdat het momenteel echter nog niet mogelijk is om de relatie tussen een proces-verbaal / verslag van vaststelling en de opbrengsten uit de daarop gebaseerde bestuurlijke vervolging 1:1 te leggen, wordt in afwachting voorzien in een alternatieve forfaitaire regeling, die inhoudt dat 25 % van het totaal van de op jaarbasis geïnde opbrengsten *pro rata* worden verdeeld onder de gemeenten, volgens de aantallen aanvankelijke processen-verbaal en verslagen van vaststelling die er tijdens die periode zijn opgesteld m.b.t. hun grondgebied.

Voor het tellen van het aantal processen-verbaal en verslagen van vaststelling zal in principe de data uit het Vlaams Handhavingsplatform worden gebruikt. Vijfentwintig procent van de geïnde opbrengsten is het equivalent van 60 % van het aandeel van sancties van gemeentelijke oorsprong in het totaalbedrag aan opgelegde sancties voor het jaar 2022 (zijnde 42 %)⁵, waarbij wordt aangenomen dat de verhouding dezelfde is voor de effectief geïnde opbrengst.

Artikel 19 (na hernummering). Beleidslijnen en handhavingsprogramma

Gelet op het bindend karakter ervan, wordt ervoor gekozen om de algemene beleidslijnen in de zin van artikel 76 KVV die van toepassing zijn op omgevingshandhaving te bundelen in bijlage 5 (tevorens 6) bij dit besluit, ongeacht of zij betrekking hebben op de bevoegdheid van de vakminister dan wel van de minister, bevoegd voor justitie en handhaving.

Gevolg gevend aan de bemerking van de Raad van State inzake de delegaties (zie verder 4.B.) worden de algemene beleidslijnen in de zin van artikel 76 KVV die van toepassing zijn op de omgevingshandhaving, in principe vastgelegd door de Vlaamse Regering middels een BVR op voorstel van de minister, bevoegd voor omgeving, of de minister, bevoegd voor justitie en handhaving, elk voor wat hun bevoegdheden betreft. Zij kunnen worden aangevuld en geconcretiseerd in een Omgevingshandhavingsprogramma. Dit programma wordt opgesteld door het departement en het departement legt vervolgens het voorstel voor aan de minister, bevoegd voor omgeving. De minister legt het voor aan de Vlaamse Regering voor goedkeuring bij BVR. Het goedgekeurde omgevingshandhavingsprogramma wordt gepubliceerd op de website van het departement. De minister, bevoegd voor omgeving, kan de beleidslijnen in deze bijlage aanvullen of verfijnen.

N.a.v. de opmaak van algemene beleidslijnen en handhavingsprogramma's moet het advies van de bevoegde strategische adviesraden worden ingewonnen.

De minister rapporteert periodiek, en minstens in het tweede en vijfde jaar van de regeerperiode, over de uitvoering van de beleidslijnen en het Omgevingshandhavingsprogramma in een Omgevingshandhavingsrapport.

Artikel 20 (na hernummering). Opheffingsbepaling

⁵ Zie het antwoord van minister Demir op de schriftelijke vraag nr. 835 van dhr. Jeroen Tiebout van 9 juni 2023. Voor het jaar 2022 werd een totaalbedrag van 4.932.440 EURO aan financiële sancties opgelegd.

Dit artikel heft een aantal besluiten op, die door de inwerkingtreding van dit besluit niet langer vereist zijn.

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2010 houdende de vaststelling van het procedure- en werkingsreglement van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering blijft vooralsnog gehandhaafd, gelet op de overgangsbepaling vermeld in artikel 21, §1, derde lid (na hernummering).

Artikel 21 (na hernummering). Overgangsbepaling m.b.t. de taken van de Vlaamse herstelraad

Dit artikel zorgt ervoor dat de taken van de Vlaamse herstelraad in afwachting van haar samenstelling door de bestaande Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering kunnen worden waargenomen.

Artikel 22 (na hernummering) Overgangsbepaling m.b.t. het omgevingshandhavingsprogramma van 16 december 2022

Het Omgevingshandhavingsprogramma van 16 december 2022 blijft – in de mate waarin het niet strijdig is met Vlaamse regelgeving of algemene beleidslijnen - van toepassing zolang het niet is vervangen.

Artikel 23 (na hernummering) Overgangsbepalingen m.b.t. opleiding

De instellingen die thans erkend zijn voor het geven van opleidingen aan de milieutoezichthouders beschikken tot 31 december 2027 over de tijd om zich te laten erkennen overeenkomstig artikel 8, §4 van dit besluit. In tussentijd kunnen zij hun opleidingen blijven aanbieden. Dit moet de continuïteit waarborgen van de lopende opleidingen, georganiseerd door erkende instellingen zoals de provinciale bestuurscholen.

De bestaande opleiding voor milieutoezichthouders wordt gelijkgesteld met de opleiding voor de module 6, als zij werd aangevat voor 1 april 2026.

Artikel 24. (na hernummering) Overgangsbepaling m.b.t. artikel 6 van dit besluit

Vanaf 8 april 2026 worden de bepalingen van het Strafwetboek opgeheven en gelden de bepalingen van het nieuwe Strafwetboek. Vermits artikel 6, §5, derde lid, 5° van dit besluit tot die datum dient te verwijzen naar artikel 123~~sexies~~ Strafwetboek, dient er, volgens het advies van de Raad van State, een bepaling opgenomen te worden dat de verwijzing in dit artikel 6, §5, derde lid, 5° naar artikel 123~~sexies~~ Strafwetboek vervangt door een verwijzing naar de relevante bepaling(en) van het nieuwe Strafwetboek met inwerkingtreding vanaf 8 april 2026. Met dit artikel wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad van State.

Artikel 25. Bepalingen over de inwerkingtreding en de uitvoering

Dit artikel stelt de datum waarop het nieuwe stelsel onder KVH – paraplu van start zal gaan vast op 1 april 2026. Dit laat de gewestelijke, lokale en federale handhavingsactoren voldoende tijd om hun interne systemen, werkmethodes, onderlinge werkafspraken, opleidingen en communicatie naar de buitenwereld hierop aan te passen en een vlotte inwerkingtreding kunnen garanderen.

Als uitzondering hierop treedt artikel 18 (na hernummering) al in werking op de dag na de datum van publicatie van het OHB, waardoor de verdelingsregeling voor financiële bestuurlijke sancties al op die datum van kracht wordt. Dit is mogelijk omdat met artikel 29/1 en 76/1 ID (ingevoegd met de amendementen 8 en 20) het artikel 73 KVH al van toepassing wordt gesteld op het oude stelsel. Gelden die voor 1 juni 2024 werden geïnd, blijven onder de oude regeling vallen.

Bijlage 1

Deze bijlage behelst de oplijsting van de inbreuken in het kader van milieuhandhaving als vermeld in artikel 5 van het besluit. Er wordt verwezen naar de toelichting bij dat artikel.

Bepaalde inbreuken werden aangepast conform de actueel geldende tekst.

Bijlage 2

In deze bijlage worden, overeenkomstig artikel 9, §1 (na hernummering) van dit besluit, nadere modaliteiten geregeld voor de uitvoering van technische controles, zijnde monsternemingen, metingen, proeven, analyses en verificaties zoals vermeld in artikel 15, §3 KVVH (zie nadere toelichting bij artikel 9 (na hernummering)).

De regeling opgenomen in de vroegere artikelen 37 t/m 56 Milieuhandhavingsbesluit wordt overgenomen met enkele aanpassingen.

In artikel 2 van bijlage 2 (vroeger artikel 38 Milieuhandhavingsbesluit) wordt thans bij de technische controles op de lozing van afvalwater ook de mogelijkheid voorzien voor het nemen en analyseren van een monster van water bestemd voor menselijke consumptie als vermeld in artikel 2.1.2, 32° van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, om de toetsing mogelijk te maken van de toepassing van het 'deltaprincipe' waar de vergunning dit voorziet overeenkomstig artikel 4.2.3.1, tweede lid, c VLAREM II.

In artikel 13 van bijlage 2 worden een aantal gevallen vermeld waarin kan volstaan worden met het nemen van één monster en er dus niet noodzakelijk een tweede monster voor tegenanalyse dient genomen te worden (zie vroeger artikel 48, §1 Milieuhandhavingsbesluit). Thans wordt dit ook voorzien voor de monsternamen bij een overleden dier waarbij mogelijks het gehele dier naar het laboratorium wordt gebracht.

In artikel 17 van bijlage 2 (zie vroeger artikel 52 Milieuhandhavingsbesluit) wordt thans voorzien dat het deel van het monster dat bestemd is voor de eventuele tegenanalyse in voorkomend geval ook kan afgegeven worden aan het erkende laboratorium waarbij de geregistreeerde monsternemer werkzaam is. Dit betreft bv. de geregistreeerde monsternemer als vermeld in Hoofdstuk 13/3 VLAREL voor monsternames in het kader van de steunregelingen voor landbouwers en in het kader van het Mestdecreet.

In artikel 18 van bijlage 2 (zie vroeger artikel 53 Milieuhandhavingsbesluit) wordt thans de mogelijkheid voorzien dat een staal ook later dan de eerste werkdag na de monsterneming aan het laboratorium kan worden bezorgd voor analyse, voorzover dit in overeenstemming is met de van toepassing zijnde referentiemeetmethode.

Voor wat betreft metingen van het geluidsniveau, trillingen of van lichtintensiteit werd in het vroeger artikel 55 Milieuhandhavingsbesluit bepaald dat de metingen dienden te worden uitgevoerd volgens de referentiemeetmethode of volgens een methode aanvaard en gepubliceerd door de afdeling bevoegd voor milieuhandhaving (zijnde omgevingsinspectie). Dit artikel werd niet hernomen omdat in artikel 10 van het besluit in het algemeen voorzien wordt dat de metingen in principe dienen te worden uitgevoerd volgens de referentiemeetmethode maar dat bij gebreke aan een dergelijke methode de toezichthouder zelf kan bepalen welke methode de meest aangewezen methode is.

Bijlage 3

Artikel 11, §1, tweede lid (na hernummering) van het besluit bepaalt dat de bevoegdheden van de herstellinstanties, vermeld in artikel 16.1.3, §1, eerste lid, 2°, 3° en 4° DABM beperkt is tot de milieuvoorschriften, vermeld in bijlage 3. Er wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 11 (na hernummering) van het besluit.

Bijlage 4

Deze bijlage behelst, als vermeld in artikel 15 (na hernummering) van het besluit, de regels en de forfaitaire bedragen voor de monetaire waardering van publieke schade aan door de VCRO beschermde belangen.

In antwoord op de bemerking van de Raad van State onder randnummer 23.1 t.e.m. 23.4 inzake de 'reguliere waardering' en 'maximumvergoeding' die thans nog geldt in het Handhavingsbesluit RO dient te worden opgemerkt dat in het KVH standaard voorzien is dat vermindering en vermeerdering van de forfaitaire bedragen mogelijk is in het geval dit noodzakelijk is om een kennelijke wanverhouding met de concrete publieke schade te voorkomen (art. 48, §3 KVH). Er wordt dan ook afgestapt van het vorkstelsel met reguliere en maximumvergoedingen. Het bepalen van maximumvergoedingen zou in deze context afbreuk doen aan artikel 48, §3 KVH. In concreto is er niet voor geopteerd om gemiddelden en indexeringen van de bestaande forfaits te gaan berekenen. De indexeringen en de gestegen prijzen op de markt doorheen de jaren worden opgevangen door thans de maximumbedragen als basis te nemen. Verminderingen zijn immers ook steeds mogelijk.

Bijlage 5 (tevorens 6)

Zoals in artikel 19 (na hernummering) van het besluit wordt aangegeven, worden in deze bijlage 5 (tevorens 6) de algemene beleidslijnen vermeld in artikel 76, eerste lid KVH die van toepassing zijn op Omgevingshandhaving, opgenomen.

Hoofdstuk 1.

Het eerste Hoofdstuk van bijlage 5 behelst ter omzetting van de Europese richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (hierna RIE) algemene beleidslijnen betreffende controle op GPBV-installaties en betreffende herstel en beveiliging inzake GPBV-installaties en inzake activiteiten die gebruikmaken van organische oplosmiddelen zoals vermeld in rubriek 59 van de indelingslijst.

Deze bepalingen waren opgenomen in de vroegere artikelen 35/1 t/m 35/7 en artikel 61 van het Milieuhandhavingsbesluit. Deze bepalingen die de omzetting zijn van de RIE inzake handhaving, worden thans opgenomen als "algemene beleidslijnen" als vermeld in artikel 76 KVH, met dien verstande dat het gaat over beleidslijnen die door de Vlaamse Regering zelf worden vastgesteld. Op deze wijze blijft de omzetting van de verplichtingen uit de RIE gegarandeerd.

De bepalingen worden grotendeels hernomen zodat voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het Verslag aan de leden van de Vlaamse Regering bij het besluit van de Vlaamse Regering dat zorgde voor de omzetting van de RIE (Besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2013 tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu houdende omzetting van Europese richtlijnen en andere diverse wijzigingen, B.S. 10 september 2013, in het bijzonder de algemene toelichting (p.4 en 5) en de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 217 t/m 222).

Wel werd de systematiek en volgorde van de betrokken bepalingen wat gewijzigd.

De bepalingen betreffen inhoudelijk zowel verplichtingen inzake controle als verplichtingen inzake herstel en beveiliging.

De RIE behelst naast een aantal "gemeenschappelijke bepalingen" (Hoofdstuk I RIE) en specifieke bepalingen betreffende GPBV-installaties (Hoofdstuk II RIE), ook specifieke bepalingen betreffende stookinstallaties (Hoofdstuk III RIE), afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties (Hoofdstuk IV RIE), installaties waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt (Hoofdstuk V RIE) en

installaties die titaandioxide produceren (Hoofdstuk VI RIE). De handhabingsbepalingen in de RIE zijn voor deze installaties gelijklopend.

De stookinstallaties, afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties en installaties die titaandioxide produceren vallen tevens onder de GPBV-installaties (aangeduid met een X in de vierde kolom van de indelingslijst in bijlage 1 VLAREM II), zodat alle handhabingsbepalingen voor die installaties in voorliggend besluit gevat worden onder de bepalingen geldend voor de “GPBV-installaties”. De installaties waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt, zijnde deze opgenomen in rubriek 59 van de indelingslijst, zijn niet gevat onder de GPBV-bedrijven. In het Milieuhandhabingsbesluit werd dit geregeld door deze installaties bijkomend op te nemen in de definitie van GPBV-installaties (vroeger artikel 1, 45° Milieuhandhabingsbesluit), doch het is duidelijker om de definitie van GPBV-bedrijven in elke regelgeving identiek te formuleren zodat ervoor gekozen wordt om de installaties waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt waar nodig bijkomend te vermelden.

De RIE vereist dat er een systeem van controles bestaat voor de controle van industriële installaties waarbij er aandacht is voor de planning en de rapportering.

De inhoud van het controleplan wordt geregeld (art. 4 bijlage 5, alsook voorwaarden wat betreft de frequentie van de controles (art. 5 bijlage 5). Daarbij is er aandacht voor de systematische evaluatie van de milieurisico's van de betrokken installaties (art. 6 bijlage 5) en voor de opvolging van de “BBT-conclusies”. Onder de toepassing van de beste beschikbare technieken (BBT) wordt het gebruik verstaan van de bestaande technieken die het doeltreffendst zijn om een hoog beschermingsniveau voor het milieu als geheel te bereiken en waarvan de toepassing in de sector in kwestie, rekening houdend met de kosten en baten, economisch en technisch haalbaar is. Daarnaast worden er eisen gesteld inzake niet-routinematige controles bij ernstige klachten of incidenten (art. 7 bijlage 5). Na elk bezoek ter plaatse wordt een verslag opgesteld dat minstens informatie bevat over de naleving van de milieuvoorwaarden en over de noodzaak van verdere maatregelen. Dergelijk verslag wordt overgemaakt aan de exploitant en wordt ook openbaar gemaakt binnen vier maanden nadat het bezoek ter plaatse heeft plaatsgevonden (art. 8 bijlage 5).

In de RIE wordt de verplichting geregeld om bij ernstige schending van milieuvoorwaarden of bij een incident met ernstige gevolgen voor mens of milieu maatregelen te nemen of op te leggen.

In de artikelen 9 en 10 van bijlage 5 wordt het desbetreffende vroegere artikel 61 Milieuhandhabingsbesluit hernomen. Met toepassing van de algemene voorschriften inzake risico-beheersing uit afdeling 4.1.12 van VLAREM II rust op de exploitant de verantwoordelijkheid om zelf de nodige maatregelen te nemen om de schending en de schade te verhelpen. Indien nodig leggen de bevoegde toezichthouders of herstelinstanties alle passende aanvullende maatregelen op om de gevolgen voor de mens of het leefmilieu te beperken.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Door de van toepassingstelling van artikel 73 KVH op de VCRO en het DABM, in combinatie met de regeling voor de verdeling van opbrengsten uit bestuurlijke vervolging (art. 18 na hernummering), zullen deze opbrengsten worden verdeeld tussen de gemeenten en de Vlaamse overheid volgens de geleverde inspanningen. Meer bepaald zullen 60 % van de opbrengsten van bestuurlijke sancties die voortvloeien uit processen – verbaal en verslagen van vaststelling, opgesteld door gemeentelijke of intergemeentelijke toezichthouders of door de lokale politie, verdeeld worden onder de gemeenten.

De definitieve regeling beoogt een verdeling op dossierniveau, wat veronderstelt dat er een link wordt gelegd tussen het “gemeentelijk” proces-verbaal of verslag van vaststelling en de geïnde opbrengst van de als gevolg van dat proces-verbaal of verslag van vaststelling opgelegde sanctie. In afwachting van de daarvoor noodzakelijke aanpassing van aan het dossierbehandelingssysteem van de beboetingsinstantie (BSOS) en ORAFIN, wordt voorzien in een simpel forfaitair systeem, waarbij 25 % van de geïnde opbrengst op jaarbasis wordt verdeeld onder de gemeenten volgens het aantal “gemeentelijke” processen – verbaal en verslagen van vaststelling, opgesteld m.b.t. hun grondgebied. (art. 19 §2 OHB). Voor het vaststellen van het percentage van 25 % werd het “gemeentelijk aandeel” in de opgelegde sancties m.b.t. het jaar 2022 als uitgangspunt genomen, meer bepaald 42 %, gecorrigeerd volgens de verhouding 60-40.

In 2021 werd een totaalbedrag voor boetes VCRO en DABM geïnd van 3.284.325 EURO (2.803.520 DABM/ 480.805 RO), en in 2022 een bedrag van 3.307.948 EURO (2.727.113 DABM / 580.835 RO). 6 Ingevolge die regeling van art. 19 §2 OHB zal 25 % daarvan niet langer toekomen aan respectievelijk het Minafonds (DABM) en het BRV-fonds (VCRO), maar uitgekeerd worden aan de gemeenten.

Bij de overgang naar de definitieve regeling (art. 18 §1 na hernummering) , waarbij wordt gedeeld op dossierniveau, wordt enkel de verdeling tussen de gemeenten anders ingevuld en blijft de verhouding 60 % voor de gemeenten en 40 % voor het gewest dezelfde.

ESR-TOETS

Zie budgettaire impact.

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De gewestelijke beboetingsentiteit staat in voor het bestuurlijk sanctioneren van nagenoeg de gehele omgevingsregelgeving.

Met de inwerkingtreding van het KVH krijgt de beboetingsinstantie een volledig nieuwe opdracht inzake bestuurlijke vervolging, naast haar reeds bestaande bevoegdheid inzake sanctionering. De nieuwe vervolgingsbevoegdheid houdt in dat het proces-verbaal beoordeeld wordt op mogelijke verdere sanctionering, waarbij de beboetingsinstantie (bijkomende) opsporingshandelingen kan laten stellen door toezichthouders met het oog op het vervolledigen van een sanctiedossier. Bij de inwerkingtreding van het KVH zullen derhalve nieuwe werkwijzen geïmplementeerd worden en zal het dossieropvolgingssysteem worden aangepast, om deze nieuwe opdracht kwalitatief op te nemen. Deze extra opdracht staat los van een andere belangrijke verandering uit het KVH, met name de mogelijkheid om misdrijven die het parket seponereert of niet strafrechtelijk behandelt alsnog zelf bestuurlijk te vervolgen en te sanctioneren.

In 2024 zijn 4000 dossiers ontvangen bij de beboetingsentiteit. Voor een voorzichtige VTE-inschatting voor de bijkomende opdracht wordt er gerekend met gemiddeld 100 minuten extra behandelingstijd per dossier. Bij een behandelcapaciteit van 4.000 dossiers (inkomende dossiers in 2024) komt dit overeen met noodzaak extra personeel.

Deze extra opdracht staat los van een andere belangrijke verandering uit het KVH, met name de mogelijkheid om misdrijven die het parket seponereert of niet strafrechtelijk behandelt alsnog zelf bestuurlijk te vervolgen en te sanctioneren. De invulling van deze nieuwe bevoegdheid vraagt om de

⁶ Zie het antwoord van minister Demir op de schriftelijke vraag nr. 835 van dhr. Jeroen Tiebout van 9 juni 2023. Voor het jaar 2022 werd een totaalbedrag van 4.932.440 EURO aan financiële sancties opgelegd.

ontwikkeling van een beleidskader waarbij wordt beslist in welke mate de beboetingsinstantie extra dossiers kan opnemen, afhankelijk van de beschikbare VTE. Het potentieel aan bijkomende dossiers wordt ingeschat op een 1.000-tal, uitgaande van de vooruitgangsstaten van de parketten. Dit aantal komt overeen met het aantal dossiers dat omwille van opportuniteitsredenen wordt geseponserd door parketten, en zijn de meest voor de hand liggende dossiers die voor bestuurlijke vervolging en sanctionering in aanmerking komen.

Het KVH biedt tal van moderne juridische en digitale tools, die, samen met de stroomlijning van de respectieve handhavingsregels van VCRO en DABM, de handhaving van beide decreten in de toekomst efficiënter zouden moeten doen verlopen. Hoger werd erop gewezen dat door het samenspel van KVH, ID, VHP en dit ontwerp - OHB, de schotten tussen de verschillende juridische kaders worden weggenomen, net zoals de rem op de informatiedoorstroming. Hoewel dit ontwerp de organisatie van de Vlaamse administratie volledig intact laat, saneert het ook de veelheid aan bevoegdheidsmuren die vandaag nog steeds binnen de milieusector bestaan. Dit kan niet anders dan bijdragen aan de slagkracht van de omgevingsinspectie, zowel op gewestelijk als lokaal vlak.

Tegelijkertijd moet worden erkend dat de omschakeling naar het nieuwe stelsel op korte termijn significante extra inspanningen zal vragen van het personeel. Deze omschakeling vergt dat bestaande systemen, werkmethodes, afspraken en organisatie hierop worden aangepast. Dit betreft niet alleen de eigen entiteiten, maar dient ook te gebeuren in relatie tot andere lokale en federale handhavingsactoren. Het valt te verwachten dat de handhavingsactiviteit hierdoor bij een ongewijzigd personeelsbestand aanvankelijk een terugval kent, om pas na enige tijd terug op te veren. Dit is een normaal verschijnsel bij elke fundamentele hervorming, die desalniettemin broodnodig is.

Met de opstart van het Vlaams Handhavingsplatform in het najaar 2023 / voorjaar 2024, waarin VCRO en DABM van bij aanvang betrokken zijn, is overigens reeds een belangrijke eerste stap gezet, waarvoor de betrokken administraties en lokale besturen zeker lof verdienen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat de uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform niet wordt geregeld in dit ontwerp, maar wel in het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 oktober 2023 “over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving”. De impact van de uitrol is bijgevolg niet terug te voeren op dit ontwerp.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De impact op het personeel van de lokale en provinciale besturen is vergelijkbaar met die op het personeel van de Vlaamse overheid, zoals hoger beschreven. Meer nog dan op gewestelijk niveau, is het voor de lokale besturen belangrijk dat toezichthouders inzetbaar zijn voor meerdere Vlaamse regelgeving. Dit ontwerp vormt een eerste stap in de richting van dat doel.

De activering van artikel 73 KVH, in combinatie met artikel 18 (na henummering) van dit ontwerp, maakt bovendien dat de gemeenten in de nabije toekomst niet alleen de lasten van handhaving dienen te dragen, maar ook zullen delen in de opbrengsten ervan.

4. ADVIEZEN

A. 1. ADVIEZEN VAN IF/BEGROTING

In zijn advies van 19 maart 2024, merkt de Inspectie van Financiën op dat “inzake het voorstel van herstelschikkingen ... best kan voorzien worden in een categorie van schade welke steeds moet leiden tot integraal herstel en zich niet leent tot schikkingen, losstaand of de bevoegdheid qua bekrachtiging daarbij

voorbehouden is aan de minister of zijn gemachtigde”. Artikel 48 KVH, dat de verplichting tot integraal herstel instelt en bepaalt wanneer voor feitelijk of financieel herstel kan worden gekozen, is echter zonder onderscheid van toepassing op gerechtelijke en bestuurlijke maatregelen en herschikkingen, zodat een dergelijke beperking niet noodzakelijk lijkt.

Daarnaast heeft de Inspectie van Financiën bedenkingen bij de figuur van de stilzwijgende weigering, zoals van toepassing bij het administratief beroep tegen bestuurlijke maatregelen, geregeld in artikel 14 (na hernummering) van dit ontwerp. Naar aanleiding van een gelijkaardige bemerking van de Raad van State, is dit aangepast.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, verleende zijn akkoord onder de volgende voorwaarden:

- De budgettaire weerslag van voorliggend dossier opgevangen wordt binnen de bestaande refertekredieten en dit niet kan leiden tot een budgettaire meervraag in de toekomst;
- Eventuele minderontvangsten op het Minafonds en het BRV-fonds begrotingsmatig worden vertaald in een gelijke vermindering van de beleidskredieten op deze fondsen;
- De begrotingstechnische uitwerking van de ontvangsten uit bestuurlijke beboeting milieu en ruimtelijke ordening, alsook de verdeling en doorstorting daarvan naar de lokale besturen gebeurt in samenspraak met de Dienst Begrotingszaken (departement FB).

Met deze voorwaarden zal rekening worden gehouden bij de operationalisering van de verdelingsregeling, vermeld in artikel 18 (na hernummering).

A. 2. ADVIEZEN VAN SERV/MINARAAD, SARO, VVSG EN VVP

De Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen en de Milieu – en Natuurraad van Vlaanderen hebben een gezamenlijk advies nr. 2024/014 gegeven op 1 juli 2024. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed heeft advies gegeven op 10 juli 2024. De Vereniging van Vlaamse Provincies heeft een advies gegeven op 1 juli 2024. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft advies gegeven op 3 juli 2024.

In zijn advies erkent SARO, hierin bijgetreden door SERV en VVSG, dat de keuze om de uitvoering van het KVH in relatie tot DABM en VCRO te regelen in één Omgevingshandhavingsbesluit, de verdere stroomlijning en afstemming van de handhavingsregelgeving binnen het brede beleidsdomein Omgeving ten goede komt. Ook de “verruiming van de bevoegdheidsverdeling” wordt door SARO, SERV en VVSG positief onthaald, al wijzen de raden er wel op dat dit ook uitdagingen met zich meebrengt, zoals opleiding en kennisopbouw. Het wordt daarom positief bevonden dat een opleiding over toezicht en opsporing verplicht wordt gesteld, al wordt aanbevolen om ook te voorzien in een opleiding over herstel. Wat dit laatste betreft, moet worden opgemerkt dat het besluit enkel de verplicht te volgen opleidingen opneemt. Aangezien de hoedanigheid van herstelinstantie niet zelden voortvloeit uit een politiek mandaat, is het minder evident om deze hoedanigheid bijkomend afhankelijk te stellen van het volgen van een opleiding. Dit neemt niet weg dat binnen de bredere opleidingsmogelijkheden die worden voorzien n.a.v. de concrete implementatie, ook aandacht zal gaan naar het thema “herstel”. Personeelsleden van de politiediensten, voor wie de opleidingsvereisten als toezichthouder niet gelden, kunnen vrijwillig deelnemen aan de onderdelen die hun oversten noodzakelijk achten.

Enkel VVP kant zich tegen de bevoegdheidsuitbreiding, en spreekt zelfs van een niet-werkbare constructie die niet getuigt van behoorlijk bestuur. Zij vreest dat de provinciale toezichthouder op zoek moet gaan

naar een herstelinstantie die bereid is om het herstel van de vastgestelde schade ter harte te nemen. Bovendien vraagt zij zich af de aansprakelijkheid van de toezichthouder niet is betrokken wanneer die bepaalde feiten niet als misdrijf of inbreuk herkent.

De allocatie van specifieke schade aan een bepaalde herstelinstantie is een kwestie van prioriteiten en afspraken, vastgelegd in algemene beleidslijnen en het handhavingsprogramma, en eventuele onderlinge afspraken. In het beleidsveld ruimtelijke ordening functioneert dit al decennia zo. Bovendien is het Vlaams Handhavingsplatform voor VCRO en DABM als (deels) operationeel. De dispatching van PV's naar bevoegde herstelinstanties kan via het VHP verlopen, en bovendien zullen deze herstelinstanties binnen afzienbare tijd via het VHP *in real time* kunnen zien of, en zo ja, welke stappen collega-herstelinstanties al hebben ondernomen. Prioriteiten worden bepaald op basis van inhoud, en zijn onafhankelijk van het eerder toevallige gegeven van de werkgever van de verbalisant. Er is dan ook niet zoiets als een "herstelinstantie voor politie en provincie", en het kan evenmin de bedoeling zijn om een dergelijke verkokerde benadering opnieuw in te voeren. Verder moet erop worden gewezen dat de verbrede bevoegdheid van de (milieu)toezichthouder nog altijd erg beperkt is in vergelijking met de algemene bevoegdheid van de reguliere politie voor alle misdrijven, omschreven in federale en regionale wetgeving. Nochtans is er ook binnen de politie wel degelijk ruimte voor specialisatie, en geeft die algemene bevoegdheid geen aanleiding tot noemenswaardige problemen.

Volgens het ontwerp kunnen bijzondere veldwachters enkel als toezichthouder worden aangesteld door het Agentschap voor Natuur en Bos, binnen de grenzen en onder voorwaarden die daarbij worden bepaald. Dit geldt ook voor bijzondere veldwachters, aangesteld bij andere overheden en organisaties.

VVSG is blij dat het ontwerp een billijk deel van de Vlaamse inkomsten uit administratieve geldboetes laat terugvloeien naar de gemeenten. De vraag om in de voorlopige verdeelsleutel processen-verbaal m.b.t. verjaarde misdrijven en inbreuken niet te laten meetellen is begrijpelijk, maar botst op technische beperkingen, zodat er niet op kan worden ingegaan. Ook de personeelsnorm, verankerd in artikel 6 §2, blijft behouden. Het gaat immers om strikte minima, die geenszins verhinderen dat meer personeelsleden worden ingezet. Het ontwerp voorziet evenmin in een specifieke sanctie wanneer de norm niet wordt gehaald.

VVSG en SERV/MINA werpen op dat het ontwerp beide niveau's volledig bevoegd maakt voor handhavingsverzoeken m.b.t. milieuschendingen, terwijl de gemeente niet bevoegd is voor klasse 1 – inrichtingen. Dit berust echter op een verkeerde lezing, nu het handhavingsverzoek conform art. 14 moet worden ingediend bij de bevoegde herstelinstantie. De inhoudelijke bevoegdheid van de herstelinstantie bepaalt m.a.w. de bevoegdheid om te oordelen over een handhavingsverzoek. Als de burger zich tot een niet bevoegde (herstel)instantie richt, is die laatste verplicht het door te sturen naar de bevoegde herstelinstantie. (artikel 14 §1, derde lid (na hernummering).

VVSG en SERV/MINA doen opmerken dat, waar gemeentelijke toezichthouders m.b.t. klasse 1-bedrijven bevoegd zijn om vaststellingen te verrichten op basis van zintuiglijke waarnemingen en het onderzoek van zaken, de gemeentelijke herstelinstanties daarentegen nooit bevoegd zijn voor klasse 1- bedrijven. Dit verschil is echter logisch verklaarbaar. De bevoegdheid in die zin voor toezichthouders, die overigens teruggaat op artikel 34 §1, eerste en tweede lid Milieuhandhavingsbesluit, is als uitzondering op hun onbevoegdheid m.b.t. klasse 1- bedrijven ingegeven door de zorg om vaststellingen op het terrein zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Voor de herstelinstanties, die oordelen op basis van die vaststellingen en het PV ontvangen / kunnen inkijken via het VHP, geldt eenzelfde overweging niet.

De adviesraden formuleren een aantal bemerkingen m.b.t. de leesbaarheid van het ontwerp. VVSG stoort zich bv. aan het feit dat sommige definities verspreid staan in de tekst, terwijl andere opgenomen zijn in artikel 2 van het ontwerp. Volgens de omzendbrief Wetgevingstechniek (aanwijzing 160) moet, als de term maar in één artikel van de tekst wordt gebruikt, de definitie van die term worden vermeld in het betreffende artikel zelf, wat het verschil verklaart. De keuze om de aflijning van de bevoegdheden van de

gemeentelijke herstellinstanties op het vlak van milieu op te nemen in bijlage 3, heeft daarnaast tot doel om de leesbaarheid van het ontwerp zelf niet in het gedrang te brengen met de opname van een lange en technische verwijzingslijst naar diverse inhoudelijke bepalingen, die voor deze afbakening onvermijdelijk is.

Op volgende punten hebben de adviezen wel geleid tot aanpassingen:

1. VVSG, SERV/MINA en SARO formuleren kritiek op de regeling van artikel 12, tweede lid (na hernummering) van het ontwerp, waarbij de minister de bekrachtiging van herstelschikking voor zijn rekening neemt wanneer de schikking betrekking heeft op a) schade in (ruimtelijk) kwetsbaar gebied, b) schade veroorzaakt door klasse 1 – bedrijven of c) publieke schade die wordt hersteld met een financieel equivalent dat groter is dan 50.000 EURO. Daarom wordt de regeling vereenvoudigd, en de rol van de minister beperkt tot zware gevallen van feitelijk onherstelbare publieke schade, waarvan de financiële tegenwaarde (= zonder eventuele kortingen in de zin van art. 61, eerste lid, 2° KVV) wordt begroot op een bedrag hoger dan 500.000 EURO. Het bedrag van 500.000 EURO is afgelijnd op artikel 16 §1, 5° van het BVR van 30 oktober 2015 “tot regeling van de delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de hoofden van de departementen en van de intern verzelfstandigde agentschappen”, waar hetzelfde bedrag, afgemeten aan de waarde van het geschil, wordt gehanteerd als grens voor het sluiten van overeenkomsten tot arbitrage door leidend ambtenaren;
2. VVSG, SERV/MINA en SARO zien in de regeling van artikel 13 §1, eerste lid (na hernummering), waarbij enkel handhavingsverzoeken m.b.t. ruimtelijk kwetsbaar gebied bij de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur kunnen ingediend, een overgang van een taakverdeling op basis van prioriteiten naar een bevoegdheidsverdeling, zonder dat daarover is gedebatteerd. Om die reden wordt bepaald dat alle handhavingsverzoeken m.b.t. VCRO – schendingen moeten worden gericht aan het gemeentelijk niveau, dat het verzoek voor verdere afhandeling kan doorsturen naar de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur wanneer het inpasbaar is in de gewestelijke prioriteiten inzake ruimtelijke ordening. Omdat het doorsturen van het verzoek enige tijd in beslag kan nemen, en gevolggend aan de vraag daartoe van VVSG, wordt de termijn waarin de beslissing moet worden kennisgegeven verlengd van 45 dagen naar 60 dagen;
3. op vraag van SERV/MINA wordt in artikel 19 (na hernummering) uitdrukkelijk opgenomen dat het advies van de bevoegde strategische adviesraden moet worden ingewonnen bij de opmaak van algemene beleidslijnen en handhavingsprogramma’s;
4. VVSG, SERV/MINA en SARO tonen zich bezorgd over de voorbereiding van de implementatie en de tijd die daarvoor nog rest. Om die reden wordt de datum van de eigenlijke implementatie verschoven naar het decretaal maximum van 1 april 2026, wat de handhavingspartners de nodige tijd geeft om zich voor te bereiden en de mogelijkheid biedt om hen daarin bij te staan met opleidingen en concrete tools zoals modeldocumenten en een verder uitgebouwd Vlaams Handhavingsplatform. De datum waarop van start gegaan wordt met de verdeling van de inkomsten uit bestuurlijke beboeting blijft wel ongewijzigd.

B. ADVIES RAAD VAN STATE

Het advies nr. 77.080/16 van de Raad van State werd op 25 november 2024 verkregen.

De Raad van State had hierbij volgende bemerkingen:

[3.1] In randnr. 3.1 t/m 3.3 van het advies merkt de Raad van State op, met verwijzing naar haar advies bij het KVV, waarin zij verwees naar haar bemerkingen wat betreft de aanstelling van de politie als toezichthouder, dat het Vlaamse Gewest in principe niet bevoegd is om de mogelijkheid te voorzien dat de bijzondere veldwachter kan worden aangesteld als toezichthouder en dat er terzake geen verantwoording werd gegeven voor het gebruik van de zogenaamde “impliciete bevoegdheden”. De Raad van State stelt dat de bepalingen in artikel 6, §5 en artikel 8 (na hernummering) die betrekking hebben op

de bijzondere veldwachter slechts doorgang kunnen vinden in de mate dat alsnog het gebruik van impliciete bevoegdheden wordt verantwoord (cfr. artikel 10 BWHI).

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat de bijzondere veldwachter geen personeelslid is van de politiediensten. De bijzondere veldwachter heeft een statuut “suī generis”. Hij kan op grond van artikel 61 Veldwetboek worden aangesteld als officier van gerechtelijke politie voor de bewaking van bepaalde privéterreinen zoals jachtterreinen en dergelijke. Inderdaad wordt het statuut van bijzondere veldwachter federaal geregeld, doch dat maakt van de bijzondere veldwachter nog geen federaal personeelslid. De bijzondere veldwachter is een beheerder en bewaker van natuurterreinen die hij zeer goed kent en waarover hij reeds politionele bevoegdheid beschikt ingevolge artikel 61 Veldwetboek. De bijzondere veldwachter beschikt dan ook over een unieke positie om voor de natuurterreinen waarvoor hij is aangesteld ook het toezicht op de naleving van de milieubeheerregelgeving uit te oefenen. Bovendien is steeds de instemming van de betrokken bijzondere veldwachters vereist voor een aanstelling als toezichthouder zoals ook werd aangegeven in de memorie van toelichting bij het Implementatiedecreet (zie Vlaams Parlement, 2023-2024, stuk 1960/1, nr. 1, p.19). Naar aanleiding van het advies van de Raad van State wordt ook in de tekst van het besluit uitdrukkelijk opgenomen dat voor de aanstelling als toezichthouder, bevoegd voor omgevingshandhaving de instemming vereist is van de betrokken bijzondere veldwachter en diens aansteller als vermeld in artikel 61 van het Veldwetboek. Ook wordt de bevoegdheid van de bijzondere veldwachter uitdrukkelijk beperkt tot de terreinen (of een deel ervan) waarvoor hij op grond van artikel 61 Veldwetboek werd aangesteld en tot het bevoegdheidspakket milieubeheerregelgeving met dien verstande dat de leidend ambtenaar van het Agentschap voor Natuur en Bos bij de aanstelling nog verdere beperkingen op en voorwaarden bij die bevoegdheid kan bepalen. Bijzondere veldwachters zijn nooit bevoegd voor andere bevoegdheidspakketten zoals ondermeer de handhaving van de VCRO. Tevens wordt in artikel 7 van het besluit bepaald, in lijn met hun gemeenrechtelijk statuut zoals geregeld in artikel 61 van het Veldwetboek, dat de bijzondere veldwachters als toezichthouders, bevoegd voor omgevingshandhaving, de hoedanigheid kunnen verkrijgen van officier van gerechtelijke politie en dus niet de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings zoals de andere toezichthouders, bevoegd voor omgevingshandhaving. Tenslotte dient te worden benadrukt dat deze regeling de verderzetting is van de regeling als thans voorzien in artikel 16.5.12 DABM en voorheen in artikel 60 van het Natuurdecreet van 21 oktober 1997.

Uit de bovenstaande elementen blijkt dat de bestendiging van de politionele bevoegdheid van de bijzondere veldwachter voor milieubeheer nodig is om in de betrokken terreinen een optimale controle op de toepassing van de milieubeheerregelgeving mogelijk te maken. Doordat de betrokken regeling een reeds bestaande regeling verderzet en ook maximaal aansluit op het toepassingsgebied van de politionele bevoegdheid zoals geregeld in artikel 61 Veldwetboek én doordat tenslotte de instemming van de betrokken bijzondere veldwachter en diens aansteller vereist is, kan er duidelijk enkel sprake zijn van een eventuele marginale impact en zijn er geen problemen inzake differentiatie.

[4 en 9] De Raad stelt vast dat de rechtsgrondentabel op bepaalde punten dient aangevuld te worden. De aanvulling is gebeurd via de aanpassingen in de aanhef van het voorliggend besluit. Op de andere bemerkingen wordt al dan niet deels ingegaan en wordt als volgt gerepliceerd :

[4.1] De Raad van State verwijst naar art. 8, §3 KVH en stelt dat de Vlaamse Regering de toezichts- en opsporingsopdracht van *categorieën* van toezichthouders kan beperken zonder dat deze bepaling een rechtsgrond biedt voor een individuele beperking. Om die reden wordt in het besluit bepaald dat de leidend ambtenaar van een entiteit de bevoegdheid van categorieën van toezichthouders kan beperken tot één of meer bevoegdheidspakketten, rekening houdend met de taken van de entiteit waartoe ze

behoren. Op deze wijze is het duidelijk dat de eventuele beperking van de toezichts- en opsporingsopdracht gebeurt uitgaande van de organisatie van de entiteit en niet op individuele basis. Daarnaast is steeds artikel 8, §4, eerste lid KVH van toepassing dat bepaalt: "Het besluit waarin de toezichthouder wordt aangesteld, omschrijft de toezicht- en opsporingsopdracht van de toezichthouder.". Dit artikel biedt een rechtsgrond voor de keuze in het aanstellingsbesluit tussen de verschillende in het besluit vermelde bevoegdheidspakketten.

[4.2] De Raad verwijst inzake de rechtsgrond voor artikel 7 naar de artt. 8, §§2 en 3, tweede lid KVH. De artt. 8, §§2 en 3, tweede lid KVH hebben betrekking op aanstellingen en bevoegdheidsbeperkingen van toezichthouders. Dit betreft niet hun aanwijzing als officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de Procureur des Konings. Art. 22, §1 KVH wordt in de aanhef aangevuld met verwijzing naar het eerste lid. Artikel 87, §1 KVH is reeds opgenomen in aanhef van voorliggend besluit.

[4.3] In randnr. 4.3 van het advies merkt de Raad van State op dat de rechtsgrond ontbreekt voor de bepaling in het oorspronkelijke artikel 8, §2 die bepaalt dat een gemeente ervoor moet zorgen dat ze beroep kan doen op een minimumaantal toezichthouders. De betrokken bepaling wordt geschrapt.

[4.4] In randnr. 4.4 van het advies merkt de Raad van State op dat er onvoldoende rechtsgrond is voor het instellen van een erkenningsregeling voor de instellingen die de in artikel 8 (na hernummering) vermelde opleidingen zouden geven.

Artikel 8, §3, eerste lid KVH bepaalt dat de Vlaamse Regering opleidings- en ervaringsvereisten en andere voorwaarden kan bepalen waaraan categorieën van toezichthouders moeten voldoen. Deze bepaling is analoog aan de bepaling in artikel 16.3.2, tweede lid DABM die door de decreetgever uitdrukkelijk werd ingevoerd om de Vlaamse Regering toe te laten de opleidingen inzake milieuhygiëne aan vlarem-toezichthouders die gegeven werden door erkende instellingen te bestendigen (zie memorie van toelichting, Vlaams Parlement, 2008-2009, stuk 2132, Nr.1, p.9-10). De Raad van State had terzake geen opmerking. Artikel 8, §3, eerste lid KVH biedt dan ook een voldoende rechtsgrond aan de Vlaamse Regering voor het bepalen van een erkenningsregeling waaraan de opleidingsinstellingen moeten voldoen. Volledigheidshalve kan nog gewezen worden op de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

[4.5] De Raad van State vraagt om ook uitdrukkelijk artikel 15, §1 KVH te vermelden als rechtsgrond voor de kosteloze ter beschikking stelling van onderzoeksmiddelen voorzien in artikel 11, lid 2 en artikel 18, §2 van bijlage 2. De betrokken bepaling werd toegevoegd in de aanhef van het voorliggend besluit.

[4.6] Aan deze bemerking van de Raad van State is een gunstig gevolg gegeven en artikel 99, tweede lid KVH is toegevoegd aan de rechtsgronden.

[4.7] De rechtsgrond voor artikel 17 (na hernummering) zoals voorzien in artikel 71, §1, tweede lid KVH inzake nadere regels voor de bewaring en teruggave van meegevoerde zaken, houdt per definitie ook in dat de gevallen waarin de bewaring een einde kan nemen en de gevallen waarin er geen teruggave dient te gebeuren op basis hiervan kunnen geregeld worden. Artikel 17, §3 (na hernummering) voorziet in het derde lid in elk geval een minimumbescherming van veertien dagen, behoudens in geval van gevaarlijke of eerdere aan bederf onderhevige stoffen. De verplichting tot beheer maakt deel uit van de bevoegdheid tot meenamen van de goederen in kader van een ambtshalve uitvoering. Deze goederen dienen op een verantwoorde wijze beheerd te worden, ook in relatie tot de kostprijs van de bewaring. Er zal evenwel bijkomend worden voorzien dat er in voorkomend geval redelijke inspanningen worden geleverd om de rechthebbende te identificeren en tijdig op de hoogte te brengen van voorgenomen eigendomsoverdracht door verkoop of om niet hetzij de vernietiging.

[4.8] Artikel 87, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan behouden blijven in de aanhef gelet op de oprichting en organisatie van de adviesraad in artikel 16, §3 (na hernummering) e.v. waarbij voor

bepaalde facetten deze rechtsgrond als basis geldt.

[5] De Raad van State merkt op dat er geen advies voorligt van de bevoegde toezichthoudende autoriteit hoewel het ontwerp bepalingen bevat die de verwerking van persoonsgegevens regelen. Er wordt tegemoet gekomen aan deze bemerking door het betreffende artikel integraal te schrappen.

[6] De Raad van State verwijst naar de nieuwe Milieustrafrechtlijn 2024/1203 en beveelt aan om in het ontwerpbesluit aan te geven in welke mate het besluit een gedeeltelijke omzetting van deze Richtlijn omvat. De nieuwe Milieustrafrechtlijn 2024/1203 dient omgezet te zijn uiterlijk op 21 mei 2026. De omzettingswerkzaamheden vinden plaats in overleg met de federale overheid en de andere gewesten en omvatten in eerste instantie wijzigingen op niveau van wetten en decreten. De nodige navolgende wijzigingen en verwijzingen in voorliggend besluit die de Milieustrafrechtlijn 2024/1203 omzetten, zullen in dat proces in worden meegenomen.

[7] De Raad van State stelt dat de omschrijving van de inbreuken inzake milieu in bijlage 1 van het ontwerp onvoldoende de concrete wettelijke verplichting omschrijft die als een inbreuk wordt weerhouden. Hierbij kan worden aangegeven dat de betrokken omschrijving de verderzetting is van de werkwijze zoals ze reeds van in het begin gehanteerd werd in het kader van titel XVI DABM. Deze werkwijze wordt gehanteerd omdat de milieuregelgeving zeer uitgebreid is en er een risico op verschil in formuleringen bestaat als de betrokken bepalingen op een andere wijze zouden moeten geformuleerd worden dan in de "basiswetgeving". De bijlagen moeten gelezen worden in samenhang met hun decretale rechtsgrond, met name het gewijzigde artikel 16.6.1, §1 DABM, waarin bepaald wordt dat een inbreuk steeds een strijdigheid met een milieuvoorschrift behelst. Dit betekent dat de inbreuken enkel betrekking hebben op de verplichtingen die in de tekst vervat zitten. Het gaat daarbij, in lijn met artikel 2, 33° KVH, over de verplichtingen in hoofde van de rechtsonderhorige. Deze zijn te onderscheiden van de handelingen die de gezagdragers dienen te stellen in de uitoefening van hun bestuurlijke opdrachten zoals het verlenen van machtigingen of het ter beschikking stellen van modelformulieren enz., waarbij de gezagdragers natuurlijk ook aan het recht onderworpen zijn en het niet naleven van de regelgeving de geëigende administratieve gevolgen heeft zoals de onwettigheid van bepaalde handelingen of het verval van een bevoegdheid enz. Het is naar de rechtsonderhorige toe duidelijk dat de inbreuken betrekking hebben op de schending van de letterlijk in de tekst opgenomen "milieuvoorschriften" en dus op de verplichtingen die voor hen uit deze bepalingen volgen. Daarbij is het zo dat de depenalisering van de betrokken bepalingen geen afbreuk doet aan het gegeven dat deze bepalingen en de draagwijdte van de erin opgenomen verplichtingen in hun context moeten begrepen worden.

[8 en 20] Inzake de bemerkingen van de Raad van State over de verschillende delegaties aan de bevoegde minister kan akkoord gegaan worden met de bemerking dat - voor wat de bevoegdheid inzake de vrijstellingen van de opleidingsmodules betreft [6.1] - in de lijst enkel diploma's en getuigschriften kunnen opgenomen worden die op zijn minst een gelijkwaardige opleiding inhouden als de opleidingen en modules in artikel 8, §2 (na henummering). De bemerkingen inzake de bevoegdheden om de bijlage 2 te wijzigen [6.2] en de bijlage 5 (voor henummering) door de minister invulling te laten geven [6.3], worden gevolgd. De bevoegdheid tot wijziging van de bijlagen 4 en 5, alsook de oorspronkelijke bijlage 5 worden integraal weggelaten. Aangezien het procedure- en werkingsreglement van de herstelraad (artikel 16, §3 na henummering) al dan niet op straffe van nietigheid of onontvankelijkheid, voorgeschreven vorm- en termijnvoorwaarden kan verbinden aan de adviesvraag, wordt ook de delegatie aldaar weggelaten.

Ingevolge de bemerkingen van de Raad van State [20.1 t.e.m. 20.3.2] wordt ook in artikel 19 (na henummering) afgestapt van de delegatie aan de minister voor het opmaken van de algemene beleidslijnen. Er wordt ook wat het Omgevingshandavingsprogramma betreft voorzien dat dit op hetzelfde niveau wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering zoals thans ook het geval is. Het departement maakt het programma op en legt haar voorstel voor aan de minister, bevoegd voor omgeving, die het naar de Vlaamse Regering brengt. De vaststelling van het Omgevingshandavingsprogramma door de Vlaamse Regering gebeurt middels BVR en er wordt zoals gebruikelijk advies gevraagd aan de bevoegde adviesraden (ook voor niet strategische elementen).

Verdere aanvullingen en concretisering van de algemene beleidslijnen kunnen in een omgevingshandhavingsprogramma worden opgenomen. Dit omgevingshandhavingsprogramma kan nog verder worden aangevuld en verfijnd door de minister.

[10.1 en 10.2] De Raad van State geeft enkele legistieke suggesties [10.1 en 10.2] inzake de definities die worden doorgevoerd in artikel 2.

[11.1] De Raad van State wees op een technische wijziging, met name de verbetering van het jaartal in het opschrift van de Verordening vermeld in artikel 3, 7° van het voorliggend besluit. Dit werd aangepast.

[13.1] Nadat de Raad van State verduidelijking vroeg rond artikel 8, § 2, 1° (na hernummering), van het ontwerp waarin wordt verwezen naar een opleidingsmodule over “het proportionele gebruik van de bevoegdheden voor het toezicht en de opsporing, vermeld in de hoofdstukken 2 en 3 van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023” en bevestiging kreeg van de gemachtigde dat hoofdstuk 3 (dat betrekking heeft op de bestuurlijke sanctionering) niet van toepassing is, wordt gevolg gegeven aan de opmerking van de Raad van State om deze technische vergissing recht te zetten en de passage “en 3” te schrappen.[14.1] De door de Raad van State gevraagde verduidelijking van de terminologie (in artikel 9, §1, eerste lid (na hernummering) vervangen van “namelijk” door “meer bepaald”) werd doorgevoerd.

[14.2] De Raad van State vraagt een inhoudelijke verantwoording van de voorgestelde hiërarchie binnen de referentiemeetmethodes en stelt daarnaast dat in de mogelijkheid moet worden voorzien om hiervan op gemotiveerde wijze te kunnen afwijken wanneer zou blijken dat een andere methode meer aangewezen is. Reeds in de regeling geldend voor de implementatie van het KVH bepaalt artikel 16.1.2, 6° DABM een hiërarchie binnen de referentiemeetmethodes. Het is zeker niet zo dat er steeds voor een specifieke meting verschillende referentiemeetmethodes bestaan, maar als er wel verschillende referentiemeetmethodes bestaan en deze wijken van elkaar af (wat niet zo hoeft te zijn, ze kunnen ook overeenstemmen) moet er een hiërarchie bepaald worden om de toe te passen methode eenduidig vast te stellen. Dit is nodig om een duidelijk en rechtszeker kader te bieden aan zowel de toezichthouder als aan de gecontroleerde. Daarbij is het logisch dat de toezichthouder in de eerste plaats nagaat of er specifieke Belgische referentiemeetmethodes bestaan, waarna ook kan gekeken worden naar Europese en eventuele internationale referentiemeetmethodes. Door de toevoeging, op advies van de Raad van State, van de mogelijkheid voor de toezichthouder om op gemotiveerde wijze hiervan af te wijken, wordt in een eventuele correctiemogelijkheid voorzien, met dien verstande dat niet kan afgeweken worden van de referentiemeetmethodes die zijn opgenomen in bindende bepalingen in wetten, decreten en besluiten die van toepassing zijn in het Vlaamse Gewest.

[15.1] Inzake [15.1] is de discrepantie die is opgemerkt door de Raad van State weggewerkt en is tekst van het ontwerp en van de nota op elkaar afgestemd. Inzake [15.2] is de nummering rechtgezet.

[16.1] [16.4] [16.7] Om tegemoet te komen aan de bemerking van de Raad van State inzake de verantwoording voor de invoering van een georganiseerd beroep [16.1] is de duiding overgenomen in de nota (zie hoger onder 2.B – artikel 14 (na hernummering)). Datzelfde is gebeurd voor de bemerking inzake de vervaltermijn van 20 dagen voor het instellen van het beroep in artikel 14, tweede lid (na hernummering) [16.4]. Voor wat [16.7] betreft is afgestapt van de stilzwijgende weigering van het administratief beroep van de overtreder bij het overschrijden van de beslissingstermijn of bij gebreke aan een tijdige kennisgeving (zie ook hoger onder 2.B).

[16.2] De Raad van State vraagt waarom niet wordt voorzien in een administratieve beroepsmogelijkheid voor derden. Hier dient benadrukt te worden dat het de situatie betreft dat er aan de overtreder wel degelijk een verplichting wordt opgelegd. Ook thans is er in titel XVI DABM en in titel VI VCRO geen administratieve beroepsmogelijkheid voorzien in hoofde van derden ingeval er wel degelijk een bestuurlijke maatregel aan de overtreder wordt opgelegd. De derde beschikt bovendien op grond van artikel 74 KVH over de mogelijkheid om tegen elke herstelbeslissing, met name zowel betreffende de

herstelbeslissing die in eerste instantie wordt opgelegd als betreffende de herstelbeslissing in beroep, rechtstreeks jurisdictioneel beroep in te stellen waarbij wordt geoordeeld met volle rechtsmacht en waarbij kan aangemerkt worden dat de arresten bekleed zijn met het gezag van gewijsde. De rechtsbescherming van de derde is op deze wijze afdoende voorzien.

[16.3] De Raad van State had opgemerkt (randnr. 16.3) dat in het ontwerp uitdrukkelijk moet worden bepaald of het beroep een schorsend karakter heeft. Na evaluatie van de voorziene regelingen wordt ten behoeve van de rechtszekerheid alsnog ervoor gekozen om een schorsend beroep te voorzien. De tekst werd daartoe aangevuld.

[16.6] De laatste zin van artikel 14, § 5, vierde lid (na hernummering) (“De termijn van negentig dagen is geschorst...”) sluit inhoudelijk niet aan bij de eerste zin van het vierde lid, en lijkt betrekking te hebben op de initiële termijn van negentig dagen bedoeld in het eerste lid. De Raad van State stelt voor om van de laatste zin van het vierde lid een apart nieuw vijfde lid te maken, hetgeen ook is gebeurd.

[18] Aan de bemerkingen [18.1] inzake de nummering in artikel 16, §1, vierde lid (na hernummering) en [18.2] inzake “de betekening” is gunstig gevolg gegeven en de nodige aanpassingen zijn gebeurd.

[19] Hetzelfde geldt voor de bemerking inzake de nadere duiding van de uitvoeringskosten [19.1] (zie onder B – artikel 18 (na hernummering)). Ook de data in de artikelen 18, 21 en 23 (na hernummering) werden aangepast conform de bemerkingen van de Raad van State [19.3 en 19.4].

[22] De Raad van State stelt dat de verduidelijkingen bij bijlage 2 bij voorliggend besluit over de mogelijke hoedanigheid van “geregistreerde monsternemer”, “erkend laboratorium” en “erkende milieudeskundige” best in de tekst zelf mee worden opgenomen. Aangezien het echter wenselijk lijkt om de toepassing van de betrokken bepalingen in de toekomst ook open te laten voor bijkomende gevallen, wordt ervoor gekozen om de verduidelijkingen enkel als voorbeeld in de toelichting bij de bijlage op te nemen.

[23] Inzake de bemerkingen van de Raad van State bij de bijlage 4 bij het besluit [23.1 t.e.m. 23.4] is hoger de verantwoording opgenomen (zie onder B – bijlage 4).

5. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt na definitieve goedkeuring bekend gemaakt in het Belgisch Staatsblad.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de Omgevingshandhaving en de 5 bijlagen;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de Omgevingshandhaving en de 5 bijlagen;
- het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 77.080/16 van 25 november 2024.